

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre 6 frt — kr.
Negyedévre 1 „ 50 „
Helyben na: nos: nordva:
Egész évre 8 frt — kr.
Negyedévre 3 frt — kr.
Videkre postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Negyedévre 2 „ 50 „

NAGYVÁRAD, április 10.

Százezer forintos alapítvány.

Dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök aranymiséjét fejedelmi alapítvánnyal örököltette meg a mai napon: egyházi és iskolai czelokra, egyházmegyéje papjai és tanítói segélyezésére, templomok és iskolák építésére százezer forintos alapítványt tett ma le káptalana kezeibe. Isten áldja meg érte a nemeslelkű egyházfejedelmet!

A jó cselekedet igazi jutalmát csak Isten adhatja meg, aki a szenvedőnek nyújtott pohár vizet sem hagyja jutalmazás nélkül. Az emberi dicséretnek, bármily áradozók legyenek is, inkább kisebbítik a jó tett érdemét. Aki ily nagy áldozatot tud hozni, az különben is felette áll a konvencionális dicséretnek. Nem akarjuk azért ezzel sérteni a bőkezű főpásztor nemes lelkét, hanem csak azt mondjuk, amivel a szegény fizeti ki jóttevőjét: Isten fizesse meg!

A hála azonban keresztény erény és kötelesség. A jótéteményt elismerni s azért hálás szívvel köszönetet mondani, — ez a legkisebb, amit várni és követelni lehet attól, aki valami jótéteményben részesült.

A nagyváradai egyházmegye számtalan czímen van kötelezve hálára bibornok-püspöke iránt. Ez az évtized, amióta Schlauch bibornok ül a Vitéz Jánosok, Lajcsákok és Szaniszlók örökében, ez az évtized a fényes multtal bíró egyházmegye történetének legfényesebb lapjaira van felírva. Nemcsak az a fény, mit a bibor disze vet az egyházmegyére, nemcsak azok a ragyogó személyi tulajdonságok és tehetségek, melyek főpásztorunk nevét ismertté és tiszteltté tették ország-világ szerte, — nemcsak ezek teszik fényessé az ő váradi püspökségének éveit, hanem fényessé teszik azt azok az alkotások, melyek nevéhez fűződnek, melyek az ő jótékonyágának és bőkezűségének köszönik létüket vagy gyarapodásukat. Templomok és iskolák építéséről, lelkészségek felállításáról, kulturális, nevelő és jótékonyági intézetek létesítéséről és gyarapításáról szól annak a tiz esztendőnek története, amit itt közöttünk töltött. A Lajcsákok és Szaniszlók korszakának ismétlődése ez.

Nincs még hat esztendeje, hogy a bibornok-püspök Ő Eminenciája ugyancsak ilyen fejedelmi alapítványt tett egyházmegyéje számára. Most, közelgő arany-

miséje alkalmából ismét azokról emlékezett meg első sorban, akik hozzá legközelebb állanak; egyházmegyéjéről s annak szükségleteiről, hogy nagy kulturális missióját sikerrel teljesíthesse ez az egyházmegye.

Szent László egyházmegyéjének mindenkor kiváló erénye volt a háladatosság jótévői iránt. A Vitéz Jánosok, Benkovichok, Patachichok, Miklóssyak, Lajcsákok, Alapyak, Salamonok, Hoványiak, Szaniszlók és Nogállók nevét el nem muló tisztelettel és hálával környezi.

Schlauch Lőrincz bibornok-püspök iránt való hódolatuk, tiszteletük, hálájuk és ragaszkodásuk jelét számtalanszor kimutatták már az egyházmegye hivei és papjai. Most, hogy aranymiséje alkalmából Isten után — kinek dicsőségére a szomszéd Püspökiben fényes templomot emelt, — róluk emlékezik meg először a jótékonylelkű főpap, újabb jogcímet szerzett magának ezek hálájára és szeretére. Nem is fogunk sokáig késni ennek impozáns nyilvánításával.

Isten áldja a Jézus Szive szerinti főpásztort!

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A kis prókátor.

Irta: KINCS ISTVÁN.

Hatodik gimnazista koromban levelet kaptam hazulról, melyben arról értesítettek, hogy Zarka Mari férjhez megy s engem is szívesen látna a lakodalmán. Annak okáért kérnek ha valami uton módját kerithetném, hát csak származzam haza farsang harmadik vasárnapjára.

Nekem se kellett több.

A levél elolvasására önkénytelen megdobbant a szívem. Mert tetszik tudni, Zarka Mari iskolatársam volt: egy osztályban jártunk, mikor még Szöllősy János tanított minket a silabizálás nemes mesterségére. Szépséges leányzó volt már akkor is; a szépségén taláncsak jó-sága volt külömb. Sokszor kaptam volna vért, ha ő nem tanuskodik az ártatlanságom mellett, pedig sokszor hazudott, hazudni kellett akkorát, hogy én magam is alig akartam elhinni ártatlanságomat. De a mi öreg mesterünk Zarka Marinak minden szavát elhitte s én a derék leány jóvoltából rendesen kegyelmet kaptam.

Lám, hat esztendeje, hogy alig találkoztam vele s még most is mennyit gondol rám. Hogyne mennék a lakodalmára! megyek ha össze is esküszik ellenem.

Beállítottam a direktor urhoz. Megkérdezte mit akarok s én egy szuszra levágtam, hogy a testvér hugom férjhez megy, annak a lakodalmára mennék én.

Ha nem hazudom, de hogy kerülök a Zarka Mari lakodalmára. Hanem így a mi direktorunk szépen eleresztett, az Isten is megáldja a maga nyugvó porában. Eddig t. i. már berukkolt a mennyei regimentbe.

Én pedig vőfély voltam Zarka Mari lakodalmán. Megtáncoltattam a menyasszonyt, mulattam kivilágos kivirattig s azután derűs boldogságot kívánva a házaspárnak ismét viszsamentem a latin és görög auktorok mellé csiszolni azt a bolondságokon járó eszemet.

Mennyire vált be az én jó kívánságom az új házaspárnál, azt nem tudom, de mikor vakációra hazavergődtem, akkor édes anyám azzal a hírrel fogadott:

— Zarka Mari minduntalan veszekedik az urával: eredj békíts ki őket.

— Én békítsem ki őket? — kérdém álmélkodva.

— No persze, hogy te. Minket egy-kettőre letorkol, hanem a te szavadra, arra, tudom ad még valamit.

— Aztán mi baja Marinak? Nem szereti talán az urát? — tudakoltam feszült kíváncsisággal.

— Bolond beszéd, — rontott nekem édes anyám, — hát hogy ne szeretné, ha egyszer az ő hites ura! Más egészen más, ha jól tudom, gyerekek van a dologban. Hanem hát mit firtatsz itt engemet? Eredj el hozzájuk, majd megtudod a többit.

Az én eszemet csak az ragadta meg, hogy gyerekek van a dologban. Az áldóját is! no persze hogy akkor veszekednek. Az volna a legnagyobb csoda, ha nem veszekednének. A milyen katonás teremtsenek Zarka Marit

ismertem, az szentül kikaparja szegény urának mindakét szemét, ha gyerekek história sül ki rája. Nekem hát cifra ügyben kell bíraskodnom.

Elmentem s azt gondoltam kihallgatom először a feleket. Maritól kérdeztem meg először:

— No hát kis menyecske, hadd haljam csak, mi bajod neked örökéltig az uraddal?

— Nem lehet kivallani az ádatlannal panaszkodott Mari.

— Neked persze ki lehet vallani — kontrázott az ura nyomban — valóságos paradicsomi boldogság az én életem melletted.

— MÉR VETTÉL EL. Muszáj volt belém botlanod?

— Három öreg misét szolgáltatnék ha nem úgy történt volna. Elhidd, Mari, tiszta szívem szerint beszélek. Hanem azért a fejed tetejére álhatsz, mégis csak fiskális lesz abból a gyerekből.

— Eleven kéneső, nem fiskális lesz belőle. Megmutatom, csak azért is megmutattam én, hogy nekem is lesz abba beleszólásom.

— Lesz, lesz, hát hogy ne lenne. Szépen megneveled, megtanítod imádkozni, sütsz neki pogácsát, én meg majd utána visszem a városba a fiatal fiskális urnak.

— Soha! — kiáltott föl Mari mérgesen, — embernyuzónak nem nevelem a gyereket: inkább kitekerem mindjárt a nyakát.

Én csak hallgattam a házastársak feleselését, hanem kiokosodni nem tudtam belőle. Hogy gyerekek felett veszekednek, az szent igaz, hanem az egészen mégis egészen más formája volt. mintha annak a gyerekeknek az eg-

Pihenés.

Virágvasárnapja meghozza a vacátiót nemcsak a diákoknak, hanem a honatyáknak is. Igaz, hogy az utolsó három hét alatt alig tartottak összesen hat ülést, az is csak amolyan formális ülés volt, amelyen harmadik olvasásban elfogadták a már megszavazott vicinálisokat és megállapították a legközelebbi ülés napirendjét, — az is igaz, hogy ezekre a formális ülésekre alig tudtak összeverődni annyian, hogy határozatképesek legyenek, tegnap az összeférhetlenségi törvény revideálására kiküldött bizottság tagjainak megválasztásakor 329-en hiányoztak. De ezután legalább április 28-ikáig éppen semmi dolgok sem lesz. Pedig a lefolyt félév alatt sem végzett a parlament egyebet a költségvetésnél.

Pedig ország-világ tudja, hogy fogadkoztak, hogy verték a mellüket a kormánypárton, mikor a nemzetipárt a passivitást bejelentette. Roppant nagy volt a munkakedv abban a tehettelen és telhetetlen kolossusban s most kitűnik, hogy képmutatás volt az egész láрма. Nem volt obstrukció, nem volt opponálás, soha ilyen alkalom a dolgozásra nem kínálkozott és az eredmény mégis az, hogy csak a költségvetés letárgyalásával vannak készen honatyáink husvétra. Persze Bánffy a legfontosabb tárgyat: a kiegyezési törvényeket és a kvótát nem meri napirendre tűzni, ezt kitaktikázni szeretné valahogy, azért nem ad szemet a szavazó erőre berendezett cséplő gép a Sándor utcában. És mégis a bagoly mondja a verébnek, hogy te nagyfejű! Sebjaj! Legalább tisztába jött az ország Bánffy-uramiék nagy munkaképességével. Felesleg is a husos fazekak mellett magokat erőltetniük. Parva sapientia regitur mundus.

Az összeférhetlenségi bizottság.

A magyar képviselőház még nem választott bizottságot, melynek összealkotását anyira kifogásolták volna, mint az összeférhetlenségi bizottságát. Még a kormányhoz közelállók is keletlenül érintette az a körülmény, hogy abban a párt kovifensai közül egyetlen egy sem foglal helyet. A képviselőház folólyóságán nevesebb politikuskaink közül is többen hevesen kikeltek az ellen, hogy abba a bizottságba melynek működése elé az egész ország a legnagyobb kíváncsisággal tekint, az óriási többség felett rendelkező szabadelvű pártból éppen azok választottak be, a kiknek politikai sulya és tekintélye a pártban nagyon csekély. Altlában erősen kritizálják azt, hogy mikor a parlamenti élet tisztaságáról és az országgyű-

lés nívójának emeléséről van szó, tervszerűen mellőzik azokat, kik e tekintetben a legkorrektebb állásponton vannak, s a kik a közvélemény szerint a bizottság munkájának sikerét biztosították volna. A liberális párt nem szavazott ugyan a hivatalos lista ellen, mert nem akart ellene tüntetni, de a miniszterelnököt sokan meginterepellálták a szavazás után a szabadelvű pártból.

A névmagyarosításokról.

Azok között a szellemi erők között, a melyek a mi korunkat vezetik, annak irányt adnak, mint vallás, hazaszeretet, szabadság stb. tagadhatatlanul egyik leghatalmasabb, legbefolyásosabb a nemzetiségi eszme. Ez uralja ma legjobban a kedélyeket és az ellentétes társadalmi rétegek egymáshoz közelebb hozatalában már is sokkal életre valóbbnak bizonyult, mint a demokratizmus és szabadelvűség elköpött jelszavai. Ez csinálta meg Európa jelenlegi térképét és mint nemzetfentartó és átalakító eszme egyre erősebbé, produktivábbá lesz, úgy hogy ha a jelek nem csalnak, óvé a jövő.

És mi e jövő?

Az egy nyelvet beszélő népeknek egy királyi jogra alatt való egyesítése, mert ezek az államalakulási processusok még nincsenek befejezve; az egy országot lakó poliglott népeknek pedig az uralkodó fajhoz való asszimilálódása, lassankénti beolvadása.

Ezzel a ténykörülménnyel nekünk magyaroknak is számolnunk kell, minthogy alig van ország, a melyet annyiféle nemzetiség lakna, mint éppen a miénk.

A magyar fajhoz való simulás és beolvadás minden eszközt ideges gyorsasággal kell megragadnunk, mert csak az egy nyelvű és nemzetiségű államoknak van jövőjük.

Oda kell hatnunk, hogy magyar vér csergedezze az ereket, magyar gondolkodás üljön az agyban, uralja a szívet, meglássék külső viseletünkön és nevünkön.

Igen a nemzeties eszmék térfoglalásának egyik kiváló eszköze a nem magyar hangzású vezeték nevek megmagyarosítása.

Hat esztendő múlva megint elkerültem hozzájuk s első szavam is az volt:

— Mutassátok először is a kis prókátortokat! Hadd látom, beválik-e, hogy embert faragjatok belőle?

Zarka Mari mosolyogva fogott kéznél egy arany haju kis szőke angyalt, oda vezette hozzám s azt parancsolta neki:

— Irén, csókolj kezét a bácsinak!

Apróságok.

Borzalinas szójáték. Zsilip urtól kérdik a bálon:

— Ugy-e, akivel a négyest táncolta, Zsuzska volt, X. többször milliomos leánya?

— Igen. Ugy-e valóságos — Krözsuzska? . . .

Zsilip urat kivezették a tereméből.

Indiánus nődoktorok. Az indiánusok között is erősen terjed a civilizáció s a legcsodálatosabb, hogy asszonyok a harcások. New-Yorkban legutóbb egy miss Singh L. nevű, valódi indiánus származású hölgy kitüntetéssel tette le az orvos-doktori szigorlatot, egy másik valami Wood Phoebe kisasszony, farmer-főnök leánya. A betegápolói tanfolyamot végezte el kitűnő eredménnyel. Ezt a tanfolyamot különben egy-egy ottava és szandolle törzsbeli rész-bőri hölgy is elvégezte. — Mindez nagyon szép, de nem fogják-e ezek a tisztelt doktorkisasszonyok betegeiket operáció helyett — megskalpolni?

Érdekes lesz ez annyit feszegetett, thémával mégegyszer foglalkozni!

*

Legelőször is két félreértés ellen kell magunkat megvédeni.

Távol áll ugyanis tőlünk azt állítani, hogy csak az lehet jó hazafi, a kinek magyar a neve, ellenben a kinek német, szláv vagy oláh hangzású neve van, annak eo ipso lehetetlen jó hazafinak lennie.

Mi szívesen koncedáljuk, hogy a név köntöse ugyan az egyénnek, de nem mindig csatlakozhatatlan köntöse. Azért mert valakinek nincsen magyar neve, azért az lehet jobb hazafi, mint az, kinek magyar hangzású neve van. A tizenhárom aradi vértanunak, a kik 1849. okt. 6-án meghaltak a magyar szabadságért, majdnem fele nem magyar nevű: Lahner, Leiningen, Pöllenberg, Schweidl, Aulich, Damjanics; és mégis kivonná kétségbe, hogy ők magyarok voltak, mert különben nem haltak volna meg a magyar érdekében; hiszen olyan eszmékért nem áldozzuk fel életünket, a melyeket magunkénak nem vallunk! Ott van a szabadságharc legnagyobb alakjának Kossuth Lajosnak a neve sem magyar, hacsak el nem fogadjuk azt a nevetséges szóanalízist, hogy Kossuth ebből van összetéve: Kos—uth . . .

A másik balítélet, a melylyel eleve le kell számolnunk az, hogy mi itt névmagyarosítás alatt nem valami erőszakos, tüzzel-vassal, inkvizícióval való névmagyarosítást értünk, hanem szabad meggyőződésből jövő önkéntest. Az erőszakosság mint minden téren, úgy itt is nagyon megbosszulná magát.

Távol áll tőlünk a pressió útján való magyarosításra agét adni, de másrészt éppen oly őszinteséggel megvalljuk, hogy nem látjuk át annak az okát, hogy miért ne legyen Braun — Barna, Gross — Nagy stb miért ne legyen annak a neve is magyar, a kinek a gondolkodása, szíve, utolsó vércseppje, mindene magyar.

Ilyen értelemben hangoztatjuk mi a névmagyarosítást.

Egyébként a névmagyarosítás is olyan, mint a legtöbb napikérdés, kétélű. Vannak előnyei és vannak hátrányai.

Előnye az, hogy nagyban előmozdítja a magyarosodást, a magyar fajba való biztos beolvadást.

Eltörli az utolsó akadályt arra nézve, hogy az a ki zében, vérben már magyarul érez, egészen magyar legyen, mert a régi szláv, német vagy szerb hangzású neve mindig csak ősei nemzeti tradícióra figyelmeztetné és nem engedné egészen magyarrá lenni.

Hátránya, hogy sokan nem haza-, vagy fajszeretettől magyarosítják nevüket, hanem érdekből, gseftől és anélkül hogy egy csepp antiszemizmus vezetné tollunkat, bizvást állítjuk, hogy a névmagyarosítással legtöbbször a zsidók élnek vissza.

Egy kicsit kellemetlenül csiklandozza az a magyar kebelt, mikor az ujságok »Törvényszéki csarnokának« rovatába beletekintve ott olvassa: »Hunyady Mórca *i nagykereskedőt az **-i törvényszék ötszöri csalás és hamis bukás miatt hat évi fegyházra ítélte.«

De azért, most egy intézménnyel visszaélnék azért az mindjárt rossz? azért az mindjárt el kell törölni? Hiszen akkor a legtöbb intézményünk egy életű volna a délibákkal. Keletkeznék és megszűnnék. Hányan dobják magukat évenként a gyorsvonat kerekéi alá.

zistálása már magában baj lett volna. Már pedig az ilyen gyerek históriánál rendszeren a gyerek maga a veszedelem, hogy azután kömives prókátor vagy hóhér válik-e belőle, az már mellékes. Szinte önkénytelen kiálltam föl, hogy végre szóhoz juthattam.

— Teszek én igazságot közöttetek. Hadd látom csak először azt a gyereket.

A házastársak összenéztek, Jól láttam, Marinak megnyult hirtelen az a kerek szép arca, a férje meg összehuzta két szemöldökét s vakarni kezdte füle tövét. De felelni egyik se felelt.

— No hol van már az a gyerek? — Szólitottam őket egyre jobban mutassátok.

— Azt. . . igen, izé, azt nem lehet megmutatni — hebegte a férj kedvetlenül.

— És miért ne lehetne megmutatni?

— Mert. . . mert. . . magyarázta ki magát amaz — mert még nincsen. Igenis kérem, még nincsen.

— Nincsen? — Kaczagtam föl kitűnő jókedvel — hát ti már is kantáron veszekedtek, mikor még lovatok sincsen? ha. . . ha. . . no ez derék. Megyek, mindjárt megyek kitrombitálni a dolgot az egész vármegyében.

A faképnél hagytam őket. Mari, jól láttam, esengő pillantást vetett utánam, arra kért azzal a kifejezésteljes tekintettel, ne tegyem őket nevetségessé az emberek előtt.

No és én megkegyelmeztem nekik. Ők pedig attól a naptól kezdve nem veszekedtek többet, úgy éltek mint a szerelmes anya galambok a maguk csendes fészékében.

vagy a Dunába és mégse jutott mindedig senkinek eszébe azt indítványozni, hogy szüntessék be a vasúti közlekedéseket, vagy az öngyilkosok statisztikájának csökkentése végett alakítsák át kioakává a Dunát. S ha mégis megkísértené valaki, úgy bizton számíthat a Schwarz féle intézet egy czellájára.

Egyébként az a keserűség, a mely eme visszaélésekből származik és a mely sokakat visszatart attól, hogy idegen hangzásu nevéket megmagyarosítsák, könnyen el volna osztható az által, ha a törvényhozás eltiltaná, vagy a belügy miniszter nem engedélyezné a történelmi nevezetességű magyar neveknek: Hunyady, Rákóczy, Perényi, Bethlen. Eötvös, stb. felvételét. Sőt ha szigorubban akarunk eljárni még azokat sem a melyek benne vannak a magyar nemesi okmánytárban.

És ez azonkívül, hogy a keserűséget megszüntetné jogos és méltányos is volna. A történelmi nevezetességű a kiválóbb nemesi neveket ugyanis bizonyos nymbus veszi körül, a mely nagy áldozat árán szereztetett meg s a melyet az állam ennél fogva ujonan el nem adhat, minthogy egyéni tulajdon, — hanem is anyagi, de erkölcsi.

Eltekintve azonban ezektől az előítéletektől és nehézségektől és fontolóra véve azt a nagy hasznot, a melyet nemzetiségi szempontból a névmagyarosítás szül a magyar faj hegemoniájában ezt a fontos tényezőt nem szabad számításán kívül hagynunk.

Hogyan volna hát kivihető?

Könnyen!

Ugy, ha a hatóságok, hivatalok és testületek fejei első sorban jó példával járnának el s azután e révén jótékony befolyást gyakorolnának alantas közegeikre.

Egy példát hozunk fel! mikor b. Ipolyi — akit előbb Stummernek hívtak — nvárad püspök lett, első ténykedése a volt, hogy elővette a papnövelde és Sz.-József-intézet névsorát és kiczeruzázta a nem magyar hangzásu neveket meghagyván az előjáróknak, hogy azokat meg kell magyarosítani. És ennek az intézkedésnek következménye, hogy a nvárad i. sz. egyházmegyei papság fiatalabb generációjában alig van nem magyar nevű.

*

A név az egyén köntöse. Ebből következtetünk annak nemzetiségére. Ha német hangzásu a név, bizvást ráfognak, hogy német, ha még olyan magyar érzületű is.

Ez egy oly általánosan elismert tény körülmény, a melyet felesleges bizonyítanunk.

És ezzel nekünk számolnunk kell. Különben a látszat igazolni fogja ellenségeinket, akik már is tele kiáltozták a külföldet, hogy itt a magyar faj kisebbségben van a nemzetiségekkel szemben.

A kiállítás alkalmával is milyen gunyosan beszéltek rólunk osztrák szomszédaink, hogy a magyar kiállításnak az igazgatója egy Schmidt.

Ezredéves fennállásunkat megünnepeltük nagy fényvel. A fény azóta eltűnt és nyomában árnyék maradt. Mennyire más és nemzeti életünkre mennyire kihatóbb lett volna, ha a millenium alkalmával vagy 1000—2000 magyar érzületű család egyszerre megmagyarosította volna a nevet. [A példa azóta vonzott volna.

Egyébként még nem késő. A későn használt orvosság is jobb a semminél.

A Nagyhét a templomokban.

— A szt. szertartások sorrendje. —

A most következő hét az egyház fontos időszaka. Krisztus kinszenvedése és halála emlékének szenteljük az egész hetet, de különösen az utolsó három napot, melyen a megváltás nagy munkájának és a kinszenvedésnek történetét tárja elénk az egyház, míg eljutott üdvözítőnk Golgotáig, majd a dicső feltámadásig. Régi idők óta »nagy«-nak nevezték a fájdalomteljes, gyászos időszakot, különösen a három utolsó napját a hétnek. Innét van a »Nagycsütörtök, Nagypéntek és Nagyszombat« elnevezés ma is. Különösen mély értelműek, megható e napokon a gyászszertartások s közrehatnak, hogy odabilincseljék a hívők lelkét a Kálvárián meghalt megváltóhoz.

A nagyvárad i templomokban a nagyheti szertartások a következő sorrendben mennek végbe:

A székes egyházban.

Virágvasárnap, április 11. Délelőtt 9 órakor barkaszentelés, s ezalatt gregorian ének, utána körmenet, azután szent-mise, mely alatt a gregorian dallam szerint énekelt Ordinarium Missae. Passió alatt — melyet a helybeli papnövelde három tagja énekel — Kersch: »Turbá«-i énekeltetnek.

Nagyszerdán, április 14. Délután 3 órakor énekek officium, lamentatio és »Miserere« férfi kar, amelyet a papnövelde énekkara ad elő.

Nagycsütörtökön, április 15. Délelőtt 9 órakor nagy mise, mely alatt krizma és olaj szentelés. Az előadandó énekrészek a következők: Schweitzer: Kyrie és Gloria. Beleznay: Credo, Sanctus, Benedictus és Agnus. Leitner: Christus factus est. Leitner: Dexter. Domini: Palestrina: Adoramus. Kersch: O salutari. — Délután 3 órakor mint előző napon.

Nagypéntek, április 16. Délelőtt 9 órakor kezdődik az ugynevezett »előszentelt mise.« Passio — mint Virágvasárnapján. Keresztimáadás alatt »Popule meus.« A missa praesant. alatt Leitner: »Vexilla Regis«; Sirba tétel körmenete alatt: Durk: »Ecce quomodo moritur justus.« Utána sz. beszéd, tartja: Halász Gyula szt. József int. tanfelügyelő. Délután 3 órakor mint előző napon. Este 7 órakor szentségbetétel, mely alatt a növendékpapok énekkara a meus«-t éneklé.

Nagyszombat, április 17. Délelőtt 7 órakor tűz-, husvét i gyertya- és keresztviz-szentelés, 9 órakor nagy mise, mely alatt a kar a következőket éneklé: Schweitzer: Missa, in G.: Bieger: Laudate magnificat. D. u. 6 órakor: Feltámadási körmenet. Énekek: Exurge, — Et adhuc (férfi dalkar), auctoris incerti. Kempter: Te Deum. Pembaur: Regina coeli. Beleznay: Tantum ergo. — Genitori.

Husvét vasárnapján, április 18. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagy mise, melyet Ő Eminenciája pontifikál. Énekek a következők: Zangl: Missae. Pembaur: Regina coeli. Cherubini: O salutaris. Mise alatt szent beszéd, melyet Bognár István kanonok tart; utána Ő Eminenciája apostoli áldást ad, a melyen a jelenlevők, a kik husvétra meggyóntak, teljes bucsuban részesülnek. Délután 3 órakor vécsernye.

Husvét-hétfőn, április 19. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise. Délután 3 órakor vécsernye.

A olasz i plébánia templomban.

Virágvasárnap 7 órakor csendes mise, 9 órakor barka szentelés, körmenet, utána ünnepélyes mise, mely alatt »Urunk kinszenvedésének története« magyarul éneklé a kántor, néptanítók és műkedvelőkből alakult énekkar, fél 12-kor csendes mise, délután litánia.

Nagyszerdán d. u. 3 órakor »Jeremiás siralmi«.

Nagycsütörtökön d. e. 9 órakor nagy mise, d. u. 3 órakor »Jeremiás siralmi«.

Nagypénteken d. 2. 9 órakor »előszentelt mise«, alatta »Urunk kinszenvedésének a története« magyarul, utána sz. beszéd. tartja Dencs János cz. kanonok. D. u. 3 órakor. ha az idő kedvező lesz, körmenet vezetetik a Kálváriára hol is sz. beszédet tart Lék y Kornél s. lelkész. Kedvezőtlen idő esetén a processio elmarad és a sz. beszéd a templomban tartatik meg, utána »Jeremiás siralmi«.

Nagyszombaton reggel fél 7 órakor tűzi, husvét i gyertya és keresztkut szentelés, azután nagy mise. Este fél 8 órakor feltámadási körmenet.

Husvét vasárnapján 7 órakor csendes, 9 órakor énekes, fél 12 órakor csendes misék mondatnak. d. u. 3 órakor ünnepélyes vécsernye.

Husvét hétfőjén 7 órakor csendes, 9 órakor órakor ünnepélyes sz. mise, ezután sz. beszédet tart: P á k Emil s. lelkész, fél 12 órakor csendes mise, d. u. 3 órakor vécsernye.

Várad-Ujvároson.

Virágvasárnap d. e. 9 órakor a szt. mise előtt barka szentelés. Körmenet után nagy, énekes szt. mise, az evangelium előtt megkezdődik az ugynevezett passio-éneklés, — előadja a kir. kath. tanítóképezde énekkara.

Nagyszerdán d. u. 3 órakor kezdetét veszi a Jeremiás próféta siralmainak éneklése (lamentatio) előadja szintén a kir. kath. tanítóképezde énekkara.

Nagycsütörtökön d. e. 9 órakor énekes szt. mise, utána oltár fosztás, d. u. 3 órakor Jeremiás próféta siralmainak éneklése.

Nagypénteken d. e. 9 órakor lesz az u. n. »előszentelt« mise, alatta énekeltek a passio. Kezdetét fogja venni a kereszt-esókolás a szt. sirban. Szt. mise után P á l f f y Béla prédikál. D. u. 3 órakor ismét Jeremiás próféta siralmainak éneklése. Este 7 órakor szentség bevétele.

Nagyszombaton reggel 7 órakor szentség kitétel a szt. sirba. 8 órakor tűz, gyertya és keresztkut szentelés. 9 órakor nagy énekes szt. mise. Este 7 órakor ünnepélyes feltámadási körmenet.

Husvét vasárnapján reggel 9 órakor N e m e s k e y Andor plébános szent beszédet mond s utána ünnepélyes szent mise. Délután vécsernye.

Husvét hétfőn reggel 9 órakor P á l f f y Béla prédikál, utána szent mise s délután litánia

Várad-Velence.

Virágvasárnap, f. hó 7-én. Az ájtatosság reggel 9 órakor veszi kezdetét barkaszenteléssel, utána szent-mise, mely alatt a passio énekeltek.

Nagyszerdán, délután 3 órakor lamentatio.

Nagycsütörtökön reggel 9 órakor szent-mise, délután 3 órakor lamentatio.

Nagypénteken reggel 9 órakor veszi kezdetét az ájtatosság passióval és az Urkoporsóban a legmélt. Oltáriszentség kitétele után

szent beszédet tart G á b r i e l y Lajos plébános. — Este 7 órákor pedig szentségbevétel.

Nagyszombaton reggel 7 órákor szentségkítétel, utánna tűz, husvétgyertya- és kereszt-kut-szentelés. Ezt követi 9 órákor énekes szt. mise. Este 6 órákor feltámadás.

Husvét vasárnapján reggel 7 órákor csendes mise, utánna kalács-szentelés. 10 órákor énekes szent-mise s G á b r i e l y plébános prédikál. Délután 3 órákor vecsernye.

Husvét hétfőn 10 órákor énekes szt. mise, délután 3 órákor vecsernye.

Az Orsolya-zárda templomában.

Virágvasárnap reggel 7 órákor barkaszentelés; utánna szt. mise s a növendékek áldozása.

Nagy-hétfőn, Nagykedden és Nagyszombán egynegyed 8 órákor szt. mise, mely előtt a hívek a sz. gyónáshoz járulhatnak.

Nagyszűrtőkön fél 7 órákor szt. mise és áldozás, melynek végeztével a legméltóságosabb Oltári szentség a templomból kivitetik; utánna oltárfosztás.

Nagypéntek: a szertartások reggel 7 órákor kezdődnek, minek végeztével az Oltári szentség a szt. sirba tétetik, nyilvános imádságra. — Este fél 7 órákor szentségbetétel.

Nagyszombat: reggel 6 órákor szentségkítétel a sirba, mely után tűz szentelés, husvétgyertya megáldás és a prófécziák. 9 órákor szt. mise. Este fél 7 órákor feltámadási szertartás.

Husvét vasárnap: reggel 10 órákor ünnepélyes szent mise; d. u. 4 órákor litánia áldással.

Husvét hétfő: reggel 1/8 órákor énekes szt. mise, d. u. litánia.

A többi templomokban a feltámadási ünnepély Nagyszombaton a következő sorrendben meg végbe:

A premontreieknél délután 3 órákor.

Az irgalmasoknál délután 4 órákor.

A kapuczinusoknál délután 6 órákor.

Ki lesz a polgármester?

— A szabadelvűpárt jelölése. —

A nagyváradai szabadelvű párt már hetek óta megkezdte a mozgalmát, hogy jelöltet állítson fel s azt be is ültesse Nagyvárad város árván maradt polgármesteri székébe.

Egyik közelebb tartott értekezleten erősen hangsúlyozták, hogy más nem lehet polgármester, csak aki feltétlenül uszályhordozója a mai, tűzzel, vassal, korrupcióval uralkodó uralkodáshoz göresösen ragaszkodó szabadelvű pártnak.

Hát a jelekből azt látjuk, hogy a nagyváradai szabadelvű párt csak akkor feltétlenül mamekuk tábor, ha T i s z a Kálmán választásáról van szó; egyebekben pedig akad közöttük elég olyan ember, aki nem hajlt feltétlenül térdet minden dologban a párt korifeusai akaratára előtt.

Ezt bizonyítja a tegnapi értekezlete a szabadelvű pártnak. Daczára, hogy a párt elnöke, mint saját maga kijelentette, rendkívüli, eddig szokatlan módon is értesítette és meghívta a párt-tagokat az értekezletre, mégis alig jelent meg ötven tag a keresk. Csarnok helyiségében.

Miért csak ily kevesen a nagy, hatalmas szabadelvű pártból? Hát egy pár embernek éppen most akadt sürgős dolga s el kellett utazni s a többi? . . . előre értesülvén a »puhatolódzó« bizottság eljárásának általuk nem helyeselt eredményéről, — jobbnak találta el sem menni az értekezletre. S még akik jelen

voltak is, az nem mind olyan feltétlenül szavazat a szabadelvű párt akaratának keresztülvételéhez. A pártkérdés kimondása nem biztosítja egyuttal a feltétlenül győzelmet. Emlékezzünk csak egy kissé vissza az 1878-iki tisztújításra. S ilyen »meglepetés« azóta is többször ismétlődött.

Nem vonjuk kétségbe és nem kicsinyeljük a szabadelvűpárt jelöltjének egyéni kiválóságát, képességét, de azt látjuk, hogy vele szemben a szabadelvű párt is megoszlik; más pártbeli pedig már csak a szabadelvűpárt erélyes akciója folytán sem adja rá szavazatát.

Tegnap negyven bizottsági tag nyilatkozott mellette; majd a nagy mérközésnél meg ne apadjon még ez a szám is. Hej! bizonytalan a titkos szavazás eredménye!

Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Az óra már 1/4 5 órát mutatott, de a városatyák még mindig nagyon gyéren szallingóztak a keresk. Csarnok pompás, tágas helyiségeibe.

Mikor fél 5 óra után Hlatky Endre pártelnök az értekezletet megnyitotta, a következő városatyák voltak jelen:

Mezey Mihály, Farkas Izidor, Dr. Moskovits József, Mihelffy Pál, Mihelffy Adolf, Bordé Ferencz, Bertsey György, Pallay Lajos, Stark Gyula, Dr. Konrad Márk, Jablonszky Emil, Ragány János, Sebestyén Lajos, Moskovits Mór, Ifj. Kohn Sámuel, Frankó Endre, Harmathy Károly, Szántó Lajos, Schöpllin Ágoston, Nyiry György, Dr. Sonnenfeld Zsigmond, Guttman József, Papp György, Dr. Bozók Alajos, Gyöngyössy Lajos, Huzella Gyula, Andrányi Lajos, Müller Salamon, Lévy Zsigmond, Dr. Sipos Árpád, Miskolczy Barnabás, Rendes Vilmos, Kékus Andor, Reismann Mór, Dr. Radó Ignác, Kuncz Gusztáv, Rádl Ödön, Bozóky Béla, Dr. Grósz Albert, Busch Dávid, Hoványi Géza, Mayr Sándor, Bognár Sándor, Léderer Dávid, Kutiák Ágost, Mandel Adolf, Kugler Albert, Tóth Márton.

Hlatky Endre elnök: ajánlatára dr. Radó Ignácot jegyzőül választják.

Elnök figyelmezteti a párttagokat a higgadt megfontolásra. Hangsúlyozza az összetartás szükségét, a mely évtizedeken keresztül megvolt a pártban. A kiküldött 10 tagu bizottság megkérdezte a hivatottakat, — kik a s p i r á l n a k a polgármesterségre. Két név van elfogadva a párt részéről, — ugymond Hlatky, — az egyik dr. B u l y o v s z k y József és a másik dr. M i s k o l c z y Ferencz. De egyet csodálunk most, miért hangsúlyozta, hogy azonnal döntsön a párt.

Ezután Hlatky Endre érvekkel védte a pártot a »hallott« vádak ellen.

A jelen voltak hangulatából látszott, hogy igazat adnának Hlatkynak, ha nem volnának »purosok« (És jó, hogy Váradon vannak.) A Hlatky további beszéde a vádak czáfolásából állott. De mint okos fő, sem abba nem bocsátkozott bele, hogy miben tévednek a más gondolkodásuak. Egy volt előtte csak, — a szabadelvűpárt — diadala. Végül igen rokonszenves alakban két jelöltjét hangoztatta a szabadelvűpártnak dr. Bulyovszky Józsefet és dr. Miskolczy Árpádot.

Ragány János úgy van informálva, hogy a jelöltek mind a párt tagjai. Ha az elenézék állított volna a párt akciójának. Nyílt kérdésnek kívánja hagyni a választást.

Ezután Hlatky Endre elnök bejelentette, hogy a 48-as párt jelölte R á c z Mihályt, aki szintén szabadelvűpárti.

Dr. Sonnenfeld Zsigmond károsnak tartaná a hosszú várakozást. Azért jött össze a párt, hogy tanácskozzon és végmegállapodásra jöjjön. Határozza el az értekezlet, a két jelölt közül kit akar.

Miskolczy Barna: kijelenti, hogy Miskolczy Ferencz, csak úgy megy bele a választásba, ha a párt jelöltje lesz. Mint buzgó párttag, az ő véleményét mindig alárendeli a többségnek. De éppen mert nem akarja, nem kívánja az egyenetlenséget, a szakadást a pártban; indítványozza, hogy ne most határozzanak. Kevesen vagyunk — ugymond — az erőtellet

dolog nem volt soha jó, — most se lesz. A határozathozatalt elhalasztani kéri.

Eközbe Hlatky elnök konstataálta, hogy 50 bizottsági tag van jelen.

Mihelffy Adolf azt indítványozta, hogy 3 napot tüzzenek ki, a melyen belül a párttagok az elnökségnél adják be szavazatukat.

Miskolczy Barna kijelenti, hogy dr. Miskolczy Ferencz nem megy bele a választásba, ha a párt többsége nem foglal mellette állást. Nem vágyik Nagyvárad-város polgármestere lenni, csak akkor, ha a polgárság rokonszenvével, óhajával találkozik a megválasztása.

Még többen felszóllaltak, végre a szavazásnál a párt kimondta, hogy jelöltje Bulyovszky József.

A jelen volt 52 törvény hasósági tag szavazata a következő volt:

Beadott 52 szavazat; ebből kapott,

Bulyovszky József 40

Rác Mihály 7

Dr. Miskolczy Ferencz 4

51

egy szavazat kámforrá vált.

Végül Hlatky Endre próbálta meg azt a hurt pengetni a bizottsági tagok belsejében a mit — látjuk — nem lehet a szabadelvűpárt francia kulcsával felhuzni, mert még gondolkoznak is Nagyváradon.

Hlatky Endre kihirdetvén a párt a határozatát s kérte a párt tagokat, hogy ez mint a párt határozata, kötelező minden párttagra.

Ennél az igaz, még többet is mondott az elnök ur, de — — — majd megmutatja a szavazás.

UJDONSÁGOK.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva van d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Más időben 50 kr.

* **A múzeum megnyitása.** A mai nap délelőttjén megnyílik a múzeum s nyitva lesz a tavalyi megállapodás és rendhez képest **vasárnap és ünnepnap reggel 10-től fél 1-ig, délután 3—5-ig, kedden és csütörtökön délután 3—5-ig, Belépő díj vasárnap 10 kr., hétköznap 20 kr. Aki a nevezett nyitási időn kívül óhajlja megtekinteni a múzeumot, 50 kr-t fizet.** El nem mulaszthatjuk újra fölhevni a közönség figyelmét az értékes és érdekes gyűjteményre, mely tavaly óta érdekes darabbal szaporodott.

Igy az Ötvös-műveket illetőleg az ártándi pompás aranyelettel, e pompás Ipolyi féle ezüstkehelylyel s Sz.-László mellesattal, mely utóbbi két tárgy tavaly a millennáris kiállításon volt látható, ahol a nagy iparcsarnok zürzavarában nem volt könnyű megtalálni azokat. A himzések közül sokkal több van már kiállítva mint eddigelé; s ami fő, nemsokára Koroknyai pompás festménye »Mátyás király Pécs előtt« is ott fog pompázni valamelyik jó világításu teremben. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a termekben délelőtt az a legjobb világítás, ami főleg az északi fekvésű termeknél fontos dolog, amelyek e délután második felében nem nagyon világosak. Mindenesetre vét önmaga ellen, aki a szép gyűjteményt megtekinteni elmulasztja. Művelt közönségünk tavalyi érdeklődése remélünk engedi, hogy annál is inkább meglátogatják a múzeumot, mert most már a székes-templom főoltáráért is érdemes kifáradni, kivált valamely szép, tavaszi délelőtt, a nagy épületekhez.

* **A békési főispán beiktatása.** Dr. Lukács György békés megyei főispán beiktatásának programja a következő: A főispán

21-én fog megérkezni Gyulára. A fogadás után a főispán vendégeivel díszes menetben vonul a városba. A vármegyeházán a megyei tisztikar fogadja testületileg kiknek nevében az alispán tart üdvözlő beszédet. Este 9-kor nagy bankett lesz, melyet a város rendez. Április 22-én reggel ünnepi Istentisztelet a kath. templomban, mely után dr. Fábry Sándor alispán megnyitja a beiktató közgyűlést s a főispán leteszi a hivatalos esküt, mire dr. Bartók József m. főjegyző üdvözlő beszédet intéz, ki azután székfoglaló beszédjét tartja, melyre az alispán fog válaszolni. Ezután következik a küldöttségek fogadása. Déli 1 órakor diszebed lesz. Biharvármegye képviselőiben dr. Bethy László főispán megy el a beiktatásra titkára kíséretében.

* **Hosanna! Hosanna!** Ez az üdvözó hangzik végig a civilizált keresztényvilág templomainak boltívei alatt, mintegy visszhangja a Jeruzsálemi nép kiáltásainak, mikor az Üdvözítő betért falai közzé. — A Virágvasárnap megörökíti azt a szép jelenetet, mikor Krisztus Jeruzsálembé vonult s a nép galyakkal, pálma ágakkal terítette útját, mert nékie mindenektől »dicsőség«. A templomokban barkát szentelnek ennek a fenséges jelenetnek a dicsőítésére.

* **Harangszentelés.** Három szép új harangot szentelt fel tegnap délelőtt dr. Schlauch Lőrincz bíbornok püspök ur ő Eminenciája a püspöki lakban, a szokásos szertartások mellett. A harangok közül kettő a kraszna-czégényi (Szilágymegye) r. kath. templom részére készült. A nagyobbik, 4 mázsást a Szt-kereszt tiszteletére, a 2 mázsás kisebbet pedig a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére szentelték. A harmadikat a békésmegyei Gyopárhalom Szabad szenttornyára viszik, hogy hirdesse Isten dicsőségét. Ez a harang 3 mázsás és Szent Péter és szent Pál tiszteletére szenteltetett fel.

* **Kinevezés.** A budapesti kir. ítélőtábla elnöke Bartos Adorján végzett nagyváradai joghalgatót a budapesti kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **A Nagyhét a papnöveldeben.** A nagyváradai l. sz. papnöveldeben ma kezdődnek a szent gyakorlatok. Ez előkészület arra a nagy és emberi elme által meg nem magyarázható, egész teljében fel nem fogható napokra, a mely bevési emléket egész megrázó tragédiájával nem az újabb kor által gunyolt »érzékeny tömeg« gondolkozásába, hanem az ember lelke. P. Koltali S. J. Kalocsáról érkezett Nagyváradra s szerdáig itt lesz. A szent gyakorlatokat vezesse a papnövelde en.]

* **Kör.** A belügyminiszter az újbányai alapszabályait jóváhagyta.

* **M. D. Sz. kongresszusa Nagyváradon.** Tekintve az idő előrehaladását, hogy a kongresszus intézőbizottsága minden erejét megfeszíti, hogy a maga idejében mindennel készen legyen. A nagyváradai kir. jogakadémia ma tartott ülésén az elnök jelenti, hogy itt lenne az ideje annak, hogy a közgyűlés M. D. Sz.-ben neki biztosított 6 szavazatán akgyakorlására kijelölje a tagokat. Roppant nagy vitát provokált az az indítvány, hogy egy szavazati jogot a volt elnöknek, Gyenge Bélának adományozzanak amely indítványt azonban mivel ez a alapszabályba ütközik, 18 szavazattal 14 ellen elvetették.

Jelenti az elnök azután, hogy Szabolcska Mihály és Abrányi Emil kilátásba helyezték lejövetelüket s továbbá, hogy a kongresszus helyi bizottsága holnap fog tisztelegni Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok püspök

Eminenciájánál s megköszöni neki, hogy a kongresszus védnökségét elvállalni kegyeskedett.

Az atletikai klub egyik tagját: Konrád Jenőt küldte le N.-Váradra, hogy az itt tartandó atletikai viadalra vonatkozólag tárgyalásokba bocsátkozzon a helyi bizottsággal.

Végül elhatározta a bizottság, hogy máj. 2-án a jubileum ünnepélyen testületileg fogja magát képviseltetni s tisztelegni.

* **Egy tisztviselő ügyének tisztázása.** Fassie Sándor tb. rendőr alkapitányt — mint annak idején a lapok közölték — Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a toloncz számadások késedelmes felterjesztése miatt dorgálásra s a városért károsodás megfizetésére ítélte. Fassie Sándor ezen határozat ellen fellebbezet a miniszterhez. A belügyminiszter leirata már megjött a városhoz. A fegyelmi büntetés, tehát a megdorgálás alól felmenti, mert se rossz hiszeműség, sem nagyobb foku szabálytalanság nem terheli. A kártérítésre nézve határozó közegnek a városi tanácsot jelölik.

* **Magyar gazdák Bihar megyében.** Emlegettük, hogy a jövő hó folyamán körülbelül 100 német gazda jön Bihar megyébe a magyar gazdasági viszonyok tanulmányozása végett; a magyar államvasutak igazgatósága 3 salonkocsit bocsát a vendégek rendelkezésére, a nagyváradai gazdasági egyesület pedig a jövő hét folyamán, ha a vendégek csakugyan elfogadják az Egede meghívását, egy programot fog kidolgozni, hogy mely birtokokat látogassa meg a társaság. A szükséges kocsik és előfogatok ingyenes szolgáltatására nézve a birtokosokat fel fogják hívni, valamint arra is, hogy kellő szállásról gondoskodjanak a vendégek számára. Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója a kirándulás főrendezője, már szétküldte a gazdasági egyesületeknek a tájékoztató iratokat. A küldött névsorból kitetszik, hogy a Magyarország iránt érdeklődő társaságban a rangra, címre, vagyonosságra nézve legelőkelőbb német gazdák jönnek hozzánk. A tanulmányut május 11-én kezdődik. Bihar megyébe az oláh vidékbeli parasztagazdák tanulmányozására valószínűleg május 29-én érkeznek a német gazdák.

* **Birtokesere.** A földművelésügyi miniszter megengedte, hogy a prémontrei rend 191 katasztrális holdnyi farnosi erdejét az Abauj-Torna vármegyében levő jászó-váraljai, jászó-ujfalui, debrődi és rendnoki határokon fekvő erdőbe beékelte ugyanoly nagyságu földrészszel kicserélhesse.

* **Chevalier Thorn mutatványai.** Tegnap este mindenestre nagy élvezetnek voltak részesei azok, akik a Sas nagy termében rendezett mutatványok tanúi voltak. Chevalier Thorn meglepő spiritizta mutatványokat produkált, mely bámulatot keltett a jelenlevők közt. Különösen meglepő volt a madárkalitka és a koporsóba zárt nővel való mutatványozás. Holnap ismét egy előadás.

* **Berger Dánielné halála.** Nagy csapás érte Berger Dániel nagyváradai szeszgyárost neje tegnap délután meghalt. Berger Dánielné, ki az izr. nőegyletnek évek hosszú hosszú során volt alelnöke, rendkívül súlyos betegségben szenvedett már hetek óta, mely egyre rosszabbodott, úgy hogy tegnapelőtt már Dr. Purjesz Zsigmond kolozsvári egyetemi tanárt sürgőnyileg hívták a beteg ágyához, azonban a nagy tudományu orvos sem volt képes segíteni, mert Berger Dánielné tegnap meghalt. Az izr. nőegylet egy alapítvánnyal fogja megörökíteni buzgó alelnöknője nevét.

A család a következő gyászjelentést adta ki: Berger Dániel úgy saját mint alóírt számos rokonai nevében megírt szívvél jelenti a legjobb hitves, testvér és rokon Berger Dánielné szül. Sonnenfeld Szeréna a nagyváradai izr. nőegylet alelnöknője a gyermekbarát egyesület választmányi tagja, a városi kisdudóvó intézet bizottsági tagjának stb. folyó hó 10-én d. u. 5 óráján 42 boldog házasságának 27 évében

hosszas szenvedés után történt gyászos kimulását. A drága halott hült tetemei folyó hó 12-én d. e. 10 órakor fognak a sáncz-utcai bázából az izr. sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Berger Aatalné szül. Sonnenfeld Róza, Sonnenfeld Gyula mint testvérek Berger Antal, Berger Izidor, Stern Dezső, Berger Antal, ifj. Berger Sámuel mint sógorok, özv. Reichenberg Jakabné szül. Berger Betti, Stern Dezsőné, szül. Berger Regina, ifj. Berger Sámuelné, szül. Zitzer Riza, Berger Aatalné, szül. Reis Etelka mint sógorok. Áldás béke lengjen porai felett.

A nagyváradai izr. nőegylet mélyen lesújtva legbensőbb fájdalommal jelenti, hogy szeretett alelnöknője Berger Dánielné urnő hosszas szenvedés után f. hó 10-én délután 5 órakor meghalt. A boldogult élte napjái az egylet felvirágoztatásán fáradozott s minden gondját a a szegények segélyezésére fordította. A jótékony szolgálatában kifejtett áldásos működésének emléke az egylete történetének egyik legragyogóbb lapját fogja képezni mindenha. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 12-ik napján d. e. 10 órakor fognak örök nyugalomra tétetni, mely végtisztességtételre az egylet tagjai tisztelettel felkértek. Nagyvárad 1897. április 10. Áldás és béke lengjen porai fölött.

* **Abrányi Emil Nagyváradon.** Szerencsés pillanat szülte azt a tervet úgy látszik, hogy az idei M. D. Sz. gyűlését Nagyváradon tartsa, mert a vigalmi bizottság kopogtatása előtt ugyszólván minden ajtó megnyílik, ami körülbelül annyit jelent, hogy a bizottság minden terve eddig jól beütközött. Abrányi Emil költő, az ifjuság előtt igen rokonszenves alak, ugyanis szintén engedett a meghívásnak s kilátásba helyezte lejövetelét a kongresszus matinéjára. Természetes, hogy nemcsak azért jön le, hogy itt végig nézze az eseményeket minden részvétel nélkül, de hisz' ezt meg sem tudná állani, hanem felsarkantyuzza pegazusát s aranyos tollal ir-ir, ir fülbemászóan, szívet, kedélyt édes gyönyörben ringatva s megbüvölve hallgatóit mintegy álomkép csapongón ismét tovaszáll. Szabolcska és Abrányi Emil lesznek az ünnepély fénypontjai.

* **A házadó törvények módosítása.** A házadó módosításáról a m. kir. pénzügyminiszter körrendeletet intézett a közigazgatási bizottsághoz és pénzügyigazgatóságához, melyből Nagyváradot a következő részek érdeklik: Az ideiglenes házadómentesség tárgyában az általános házadó alá tartozó városokban s így Nagyváradon is, az új épületekre és a toldaléképületekre tizenöt évi, a lerombolt házak helyén épített új házakra tizenkét évi házadómentesség jár. Ha olyan épületek adóztatnak meg, melyekre az 1896-iki XXIII. t. cz. §-a az állandó adómentességet kiterjeszti, így a pénzügyigazgatóságok kötelesek azokra az adómentességet utólagosan megadni, illetve a már kivetett adót törölni.

* **A kis lottó eltörlésének áldozatai.** azok a szegény özvegyasszonyok, akik a lottógyűjtőkben foglalatostoktak s a kis lottó eltörlésével mindennapi kenyerüktől elesnek. memorandumot intéztek Lukács László pénzügyminiszterhez, amelyet egy küldöttség át is nyújtott már neki. Lukács pénzügyminiszter kijelentette, hogy kérelmüket pártolja s módját ejtí hogy súlyos veszteségükért kárpótlást nyerjenek.

* **Az iparosok színelőadása.** A nagyváradai iparos ifjak által husvét első és másodnapján tartandó színi előadásra serényen folynak az előkészületek. A napokban már a színlapot is kiragasztják a hirdetési táblákra. E színlap a következőképpen hangzik:

A nagyváradai iparestület ifjusága önképzőegyletének tagjai által a 37. gy. e. zenekarának közreműködése mellett az egyleti ház alapra 1897. április hó 18-án vasárnap és 19-én hétfőn adatik: Sárgecsikó. Eredeti népszínű, dalokkal 3 felvonásban. Irtá: Csepreghy Ferencz. Rendező: Szalóky Elek ur. Sugó: Gönczy Gyula ur. Ügyelők:

Kiss Lajos és Nagy Imre urak. Bakaj Anórási jó-módu parasztagazda Krupka Andor ur, Erzsike leánya Krupka Szilvia k. a., Csorba Márton csikós-gazda Kiss Lajos ur, Ágnes a felesége Lengyel Mariska k. a., Laczi a fiok Major Dezső ur, Gelecséri pusztabíró Orenics Alajos ur, Peti a fia Dévald Béla ur, Harasztos kántor Rogoz Imre ur, Bótos Izeg Oláh Lajos ur, Csárdás-gazda a Hólyagosban ifj. Mónus Sándor ur, Bogár Imre betyár Varga Gyula ur, Szunyogh vén betyár Rimóczy József ur, Gazsi sánta koldus Weisz Jakab ur, Bagó vak koldus Sallay Ferencz ur, Böske főz-
asszony Veress Vilma k. a., Kecskésné Erzsike keresztanyja Szabó Juliska k. a., Trézsi szolgáló Lakatos Juliska k. a. Pista Bakaj szolgálója Bóji Lajos ur, Ferke csaposlegény a Hólyagosban Bóji Lajos ur, Panna csaposleány a Hólyagosban Billek Anna k. a., Hegedűs, Bögös, Klarinétos, Kontrás czigányok: Goldstein Jenő ur, Szellő János ur, Lakatos Mihály ur, Sinka Kálmán ur, 1-ső pandur Rottensteiner I. ur, 2-dik pandur Vigh Lajos ur, Egy parasztagazda Kiss András ur, Egy asszony Lakatos Etelka k. a., Egy szolgáló Fekete János ur, Maresa, Piroška, Teresi, Órszi, Sára, Julesa, Zsófi, Milcsi parasztlányok: Rimóczy Mariska k. a. Krupka Margit k. a., Pethő Ilona k. a., Pethő Mariska k. a., Zettel Mariska k. a., Major Erzsike k. a., Boczonyi Róza k. a., Horváth Róza k. a., Peti, Laczi, Pali, Jani, Sanyi, Gyurka, Miska, Pista betyárok: Billegh János ur, Misik Sándor ur, Gulyás Lajos ur, Kabdebó Ernő ur, Szűcs Ferencz ur, Szabó Dezső ur, Papp János ur, Barza Antal ur Nép. Betyárok. Pandurok. Történik az első felvonás Tüskésen Bakajnál; a második Sárréten Csorbánál; a harmadik a Hólyagos csárdában és Tüskésen Bakajnál. H e l y á r a k: Alsó páholy 3 frt. Felső páholy 2 frt 50 kr. Támlássz. I—V. sorb. 80 kr. Támlássz. VI—XVI. s. 60 kr. Földszinti állóhely 30 kr. Erkély ülés 40 kr. Karzat ülés közepén 30 kr. Karzat oldalt 20 kr. Jegyek előre válthatók: pénteken 3-tól 5-ig, szombaton és vasárnap mindig reggel 9-től 12-ig, d. u. 3-tól 5 óráig és este a pénztárnál. Az előadás kezdete fél 8 órakor, vége 10 óra után.

Csütörtökön fogják a főpróbát tartani, a »S á r g a C s i k ó« című népszínműből. — Az érmihályfalvai iparos ifjak is rendeznek hasonló előadást husvét második napján. Itt a »T o l o n c z o t« fogják előadni, melyre tegnap meghívókat küldtek szét. Mindkét előadás jótékony célra rendeztetik.

* **Uj akadémikusok.** A francia akadémia, mint már említettük, betöltötte a Jules Simon és Challemlacour halálával megüresedett székeket. Mindkét helyre pályázott Zola is, aki azonban csak 2—2 szavazatot kapott. De Mun gróf és Hanotaux külügyminiszter kerültek ki győztesen a küzdelemből. De Mun gróf első-rangu szónok volt, amíg hanggal győzte. Tüzes, talpraesett szónoklatait szívesen hallgatták. Tiszta keresztény szellemű politikus, aki a teokraciában látja a szociális kérdés megoldást. Tiszteletreméltó uri ember: 56 éves. — Hanotaux 1853-ban született és első eset, hogy miniszter 44 éves korában akadémikussá lesz. Főleg oroszbarát politikájának köszönheti megválasztását.

* **Menyasszony adó.** Már említettük, hogy Amerikában rossz szemmel nézik a »menyasszony-exportot« illetve azt, hogy a leggazdagabb misseket európai gentlemanok kapkodják el (persze a milliókkal együtt.) Az angol és francia nemesség különösen szívesen horgász az amerikai aranyhalakra, akik ép oly szívesen lesznek grofnékká és hercegnékké. A gazdag serfőzők, kőszénbányászok és vasúti királyok kíváncsiak millióit nagyon is sajnálni kezdi a kőszívű Amerika, hogy a kíváncsi hozományokat 25 százalékos adóval akarják sújtani. A legokosabban tennék. — írja egyik párisi lap, — ka a yankee-leányok hozományát egészen elszednék, akkor talán több boldog házasság származnék e frigyekből. Chinában ugy se divat a hozomány, sőt az apósok azt hangoztatják, hogy a legnagyobb hozomány nál is többet ér a házaspár szerelme és boldogsága.

* **Székelyhídi ezredéves emlékoszlop leleplezése** Szép, hazafias ünnepély fog ma leleplezni a székelyhídon. Ma leleplezik le az ezredéves emlékoszlopot, diszes ünnepségek között. Már tegnap felbogarodtak a házak, hogy ezáltal is jelezzék e napon véghez menendő le-

leplezést, mely ma délelőtt tíz órakor fog véghez menni. Délben ez alkalomból nagy bankett lesz, melyen a hivatalos szónokok fognak beszédet tartani. Este a várost kivilágítják és leánynokkal fogják körüljárni. E szép ünnepélyre városunkból is sokan átrándulnak.

* **A nagyváradi vel. s váraljai takarékszövetkezet** még mindig vesz fel tagokat a f. ápril hóban mulasztása illeték nélkül.

* **Pályázat körorvosi állásra.** A megüresedett béli körorvosi állásra pályázatot hirdettek. A választás május hó 6-án lesz; a kérvények május 1-ig a béli főszolgabíróhoz adhatók be.

* **Eltűnt gőzmalomtulajdonos.** T á t r a i Sándor gőzmalomtulajdonos még e hónap elején elment családjától s azóta nem tudják hol van. Eltávózása napján este 10 óra tájban részegen kóborgott a tenkei vámház környékén s valószínűleg beleesett a megáradt Fekete-Kőrösbe és ott lelte halálát. Uj szürke magyar ruhában, kurta téli kabátban volt. 45 éves, veres hajú. Körözését elrendelték.

* **Elgázolás** Tegnap Kolozsvári utcán egy falusi szekér vágatott végig teljes sebességgel. Egy Klemmin Benő nevű gyermeket a szekér elütött és a kerék súlyosan megsebesítette. A gondatlan kocsis ellen megtették a feljelentést.

* **Egy cicakedvelő hölgy végrendelete.** Bécsből írják, hogy ott a minap halt meg egy öreg úriasszony, aki valóságos bolondja volt a cicáknak, kutyáknak és kanárimadaraknak. Tíz macskája, öt kutyája és husz kis sárga madara zajongott örökké a szobájában, amely azonban sokkal inkább hasonlított egy menaszériához, mint lakószobához. Most meghalt az öreg és a végrendeletében igazán anyai gondoskodott kedves állatkairól. Három rokona közt osztotta meg valamennyit. Az első kapott husz sárga madarat és 12.000 forintot; a kutyák örököse 15.000 forintot. végül a cicákkal áldott 20.000 forintot. Mindazonáltal igen valószínű, hogy az ezreket megtartják a jó rokonok, a kutyákat cicákat és sárga madarakat ellenben világnak fogják kergetni.

* **Eleven papírvágó kés.** Lord Dufferin be-szélte el a következő józsi kis esetet, amely abból ez időből való, amikor a lord még indiai alkirály volt. Egy izben látogatást tett nála a holkari rajah, éppen a mikor az aznap érkezett angol újságokat vágta föl egy elefántesontból készült papírvágó késsel. Az exotikus fejedelemnek nagyon tetszett ez az európai szerszám és megkérte Dufferin lordot, hogy ajándékozza neki.

— Majd én küldök önnek érte egy másikat — tette hozzá.

Néhány hét múlva beállított a lordhoz egy ciferaruháju szolga és tiszteletteljesen jelentette, hogy az előszobában van az — elefánt . . !

— Az elefánt? Micsoda elefánt? — kérdezte az alkirály és kíváncsian sietett ki az előszobába, a hol valóban egy kedves kis elefántocská állott.

— Hát ez micsoda vice?

A szolga felelet helyett az elefánt agyaraira mutatott, amelyek késformára voltak faragva. Aztán előszedett a zsebéből egy felvágatlan újságot és az állat elé tartotta. Ez fölemelte az orrmányával, leterítette az asztalra és a faragott agyarával szépen föl-vágta.

Csak most értette meg a lord a rajah különös ajándékát.

* **Elveszett.** A szt. János utcai Hornyánczy háztól csütörtökön este egy láncz. karperces sziv zszuszuval elveszett. A megtaláló kérérik a megtalált tárgyat átadni a rendőrségnek, hol illő jutalomban fog részesülni.

* **Valóban meglepően olcsón** szerezhető be mindenféle női és gyermek ruhák, ugyszinte férfi és női pipere-czikkék H e v e s i A. Kosuth-utca Mezey-házban levő üzletében.

Olvassonk s különösen a főtisztelendő

klerus figyelmébe ajánljuk Fábry

Testvérek meglepő nagy választékú

Angol, Olasz, Pless, Pichler és honi

készítményű kalap raktárát: gyer-

mek kalapok és sapkák 50 krtól

kezdve. Postai megbízások azonnal

elintéztetnek.

II

x Legujabb és kizárólag a legjobb gyártmányok férfi fehérművekben ugy szintén legujabb angol férfi divat czikkék a tavaszi évadra megérkeztek Roth M. utóda kalap és férfi ruapp üzletében a hol kizárólag csakis Karlsbadi czipők kaphatók.

Telefon.

Telefon.

Vívó-verseny a Zöldfában.

Igen sikerült vívó-estélyt rendezett tegnap este Br. Chappon Samu vívómester a Zöldfa nagy termében, bemutatandó az általa idén tartott vívó cursuson résztvett tanítványok ügyességét és előrehaladását.

A tanítványoknak előadott programmon tanúsított ügyessége és szabatos kézmozdulatai ujjal csak meggyőzték a jelenlevő közönséget arról, hogy Br. Chappon egyike a vidék legképzettebb és legjobb vívómestereinek, ki rövid idő alatt oly tökélyre emeli tanítványait a vívási képességet, melyre napjainkban oly nagy szükség van, hogy csakis dicsérettel emlékezhettünk meg róla.

Az egész verseny, valamint az azt befejező bankett alatt a 37-ik gyalogezred zenekara játszott Herncsirek István vezetése alatt.

A versenyen nagyszámu előkelő közönség volt jelen, kiknek soraiban ott láttuk a következőket:

Beóthy László főispán, Des Escherolles Kruspér Károly és Sándor és ifj. Des Escherolles Kruspér Sándor és Gilbert, Szunyogh Péter, Szunyogh Loránd, Bécezy Imre, Balázsházy Bertalan és Iván, Ujjalussy Dezső, Reinle Gyula, Berkovits Ferencz dr. Glatz Antal, Szählender Béla, Schey Pál, Hollvéd Károly, Schöpflin Ágost, Meskó Boldizsár és neje, Weirerschütz János, Gr. Vass György, Papp Miklós, Duma Flórián, Ignatu Vazul, Torma Lajos, Osváth Lajos, Bakacs Béla dr., Br. Rothman Jenő, Papoleczy Ferencz, Ferencz Lajos, Dr. Szöllösi Ernő Rész L. Rutz.

N ö k: Des Escherolles Kruspér Sándorné és leánya, Örley Kálmánné, Meskó Boldizsárné, Berkovits Miklósné, Wertheimstein nővérek, Ligetkuthy Ivánné, Wertheimstein Alfrédné, Schöpflin Ágostonné, Burger Nina.

A jury a következőleg alakult meg:

Jury:

Diszelnök: Dr. Beóthy László.

Elnökök:

Des Escherolles Kruspér Sándor, Szunyogh Péter.

Jury tagjai:

Bognár Sándor, Dési Géza dr., dr. Glatz Antal, Papoleczy Ferencz, Reinle Gyula, Schöpflin Ágoston, Szunyogh Loránd.

A műsor a következő volt:

1. Oszlopvívás I—II. iskola. 2. Iskola-vívás vívó-törrel I. rész. 3. Iskola-vívás vívó-törrel II. rész. 4. Leányiskola vívás vívó-törrel I. rész. 5. Leány iskola vívás kis és nagy törrel. 6. Iskola vlvás karddal I. iskola. 7. Iskola-vívás karddal II. iskola. 8. Iskola vívás karddal III. iskola. 9. Iskola-vívás karddal IV—V—VI. iskola. 10. Leány kardvívás I. iskola. 11. Iskola-vívás karddal I, haladók. 12. Iskola-vívás karddal II. jobb és balkézszel. 13. Iskola-vívás karddal I, II., III., iskola, jobb és balkézszel, vezényszó nélkül. 14. Ifjuság verseny vívás vívó-törrel. 15. Ifjuság verseny-vívás vívó törrel fia s (testvérek). 16. Haladók verseny-vívása karddal. 17. Manchette-vívás 4 egy ellen. 18. Gyors védés 4-gyel szemben. 19. Mesteri mérkőzés vívó-törrel. 20. Mesteri mérkőzés karddal. 21. Díj osztás. 22. Társas vacsora.

Az igen szabatos mérkőzések közben nagy derűtséget keltett a Chappon két kis gyermekének Izabellának és Lászlónak vívása, kik 6-7 éves létükre egész párbaj vívásokat rendeztek.

A versenyek végeztével Beöthy László főispán rövid beszéd kíséretében kihirdette a verseny eredményét s kiosztotta a verseny díjakát.

A verseny eredménye a következő volt:
Az ifjúsági vívóversenyben a nagy arany érmet nyerte:

Bognár István.

A haladók kardversenyében 4 összeállítás volt.

Az első összeállítás érdem nyertese: **Ignatu Szabin**, ki azonkívül a Chappon ajándékából egy vívó kardot és kesztyűt is kapott.

A második összeállítási érem nyertese: **Szekely Ödön.**

A harmadik összeállítás érem nyertese: **Berkovics René.**

A negyedik összeállítás érem nyertese: **Halász Lajos**, ki azonkívül nagy ezüst érmet és szabad vívói oklevelet is nyert.

A kiváló ügyességért **Stefani Döme** teljes vívókészletet nyert.

A tanúsított ügyességért: **Döry István**, **Schwartz István**, **Br. Chappon Laczika** kis ezüst érmet és **Br. Chappon Iza** arany érmet.

A sikerült vívóversenyt bankett követte, mely a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig tartott s melyen felköszöntőkben sem volt hiány. **Schöpflin Ágost** **Br. Chappon Samura** ültette poharát, kit amai szép estéért nagy elismerés illet. **Chappon a vendégekért** és tanítványért iszik. Ezenkívül még több toaszt hangzott et a bankett folyamán.

EGYESÜLETEK.

Meghívás!

A Nagyvárad első általános munkás betegsegélyező egyesületéé folyó évi április hó 19-én, az az Husvét másodnapján, délután pontban 3 órakor, a »Zöldfa« szálloda nagytermében, rendes évi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: I. A múlt évi számadás kimutatása: felmentése a tisztviselői karnak. II. Tisztviselők megválasztása és pedig: elnök, elnök-helyettes, 24 választmányi tag, 5 felügyelő bizottsági tag és 2 jegyzőkönyv hitelesítő. III. Indítványok, melyek a gyűlést megelőző 8 nappal írásban be lettek adva a választmányoknak.

Felkértenek tehát az egyesület minden tagjai, miszerint rendbe hozott könyveikkel a fentnevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek, annyiival inkább, mert ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, ugy a gyűlés azon napon megtartható nem lesz, de a második meghívásnál a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyűlés megtartatik.

Nagyvárad, 1897. április hó 4-én.

A választmány.

Uj temetkezési egyesületek. Bihar megyében nagyon szaporodnak a temetkezési segélyegyletek; alig van valamire való község, a melyikben ne volna ilyen egyesület, néhol négy öt is van. Legujabban Biharmező-keresztessen és Ér-Olasziban alakult temetkezési egyesület. Az alapszabályokat betérjesztették jóváhagyás véget.

IRODALOM.

— **Ifjúsági lapok.** Ily czimmet jelent meg Nagyváradon egy ifjúsági közlöny, mely az ifjúság érdekét fogja szíven viselni s azzal a jelszóval fogja törekény sajkáját vizre bocsátani: »Neveld az ifjakat, tanítsd őket hazafiságra, mert kezükbe van letéve a jövő.« Lesz benne vezércikk, mely mindig aktuális tárgyat fog tartalmazni, tárcza, közöl még verseket is, lesz továbbá szerkesztői üzenet, színház és művészet rovata stb. Szóval ha megél, hogy egy közhelyes szólammal éljünk; következményei kiszámíthatlanok. Szerkesztik: **Dr. Virág Jenő**, **Szomszédos Gedeon.** Kiadóhivatal Fő-utca **Neumann nyomda.**

SZÍNHÁZ ÉS MŰVESZET.

Játékrend a magy. kir. Operaház 1897. április 12-től 18-ig. Hétfőn 12-én Hangverseny. Jancsi és Juliska. (50-szer.) Kedden 13-án Sába királynője. Szerdán 14-én nincs előadás. Csütörtökön 15-én A házi tucások. Pénteken 16-án nincs előadás. Szombaton 17-én nincs előadás. Vasárnap 18-án **André Chénier.**

Igazságszolgáltatás.

Ha kend ugy én is ugy. Dicséren történt, hogy Szilágyi Lőrincz juhászt, amiért juhait a buza vetésbe engedte menni a **Bencze József** mező ör megzalogolta. A gubáját vette el és bevitte a község házához. Szilágyi a mező ör után bement a faluba s el akarta venni tőle a szűrét és eközben kétszer megütötte. Bencze erre vasvillájával fejbe vágta. Eközben érkeztek oda: **Orczán János**, **Orczán György** és **Purgye János**, mire Szilágyi elmenekült. De csak utána szaladtak s a lakása előtt elfogták és a földre teperték. A nagyváradi törvényszék előtt tegnap tárgyalták ez ügyet s mind az ötöt elítélték, még pedig Szilágyi Lőrinczet hét havi, **Orczán Jánost**, **Orczán Györgyöt** **Purgye Jánost** 6-6 havi börtönre **Bencze Jánost** pedig 7 napi elzárásra ítélte. Az ítélet ellen mindnyájan felebbezték.

Öt forintért öt forint. Marmorstein Izidornak Schalez Mózeo öt. forintot adott át, hogy azt váltsa fel neki. Marmorstein azonban nem adott vissza egy krajczárt sem. azt állítván, hogy tartozot neki. Sshvarcz panaszt emelt a törvényszéknél s Marmorstein sikkasztás vétségében vetkesnek mondta ki és ezért öt forint pénzbírságra ítélte.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

— Igen mikor téged megszerettelek, már késő volt. nagyon késő, most már belátom. Életem ezután kemény munkára szentelem, házasságra már nem gondolhatok, legalább is nem addig, míg nem tudom, ez ügyek hogy állanak; most már anyámról s a gyermekekről is gondoskodnom kell.

— Hiszen anyádnak sok pénze volt; gazdag leány volt mindenki tudja.

— Nincs többé!

— Talán az is oda veszet?

— Legalább is oda fog veszni.

— De Ottó! — kiáltott a leány bosszusan mily balga vagy! Megmagyarázhattam, hogy annyi terhet válalsz magadra, nem fogod elbirni.

— És apám ezért tagadod meg tőlem a segítséget.

— Segítséget! — felelt az gunyosan rá szép segítség lenne! Sőt terhed csak súlyos bitanám persze még nem elég. Dóra Vili a gimnáziumban Mariska s a piczike még a gyermek szobában a mama a szalonban s még hozzá én! Nem — Köszönöm szépen!

A gyűrűt fel és alá huzogatta ujján.

— Tehát nem akarsz várni?

— Mire? Tedd a mit el nem mulathatsz Majd meglelem én is a saját utamat, és-és... ha később...

— Ha eközben nem találtál jobbat s az én ügyem türethőbbek lesznek még mindég látjuk egymást. Ezt gondolod? Leonora?

Hangja még hidegebb volt mint azé, sőt éles annyira hogy a leány sohsem hallotta így beszélni azonban kérdésére még sem felelt igent ha pedig nemet mondott volna, tudta volna hogy nem mond igazat.

A fiatal ember hosszan nézett rá, képét mélyen akarta lelkébe vélni ugy a hogy ott állt a nap aranyugaraiban mintha szeme haja egész teste arany szikrákat hányt volna. Keserves fájdalom gyötörte lelkét, ugy de úgy szerette. Szívesen vette volna a karjára, szívesen elvitt volna messze országokba valamely csoda szigetre hol sem éj sem tél sem gond

sem fájdalom nem létezik hol mindég aranyban örömben uszhatott volna, míg ő semmit nem kívánt volna jutalmul mint egy-egy mosolyt, mely olyan ritka volt és annyira édes ajkán.

A mosoly elhalt. A napságarak kialludtak s most sötéten hidegen komoran állott ott mellette.

— Ottó! mit használna az nekem ha meg is igénném hogy várni fogok rád? Évek mulhatnak el addig idősebbek-idősebbek leszünk elvesztjük legszebb erőnket. Fáradtak életuntak leszünk a végnélkül való csalódások következtében. És ha végre az idő el is jő? Mi marad számunkra? Mik leszünk mi? Két megfoghatatlan unalmas embernekülözésben bosszuságban elfecsérelt ifjúság.

— Elfelejtet — szívet az majdnem félénken hogy abban a szerencsétlen életben is fényleni fog számunkra legalább egy sugara a reménynek egy sugár a sötétségben.

— Számomra nincs többé sőt ellenkezőleg ha arra gondolok hogy a sok gond mellett még családott is akarsz alapítani nehézségeim csak súlyosbodnak.

— Tehát szakítani akrsz?

— Legalább is ha... a gyűrűt már a másik kezében tartotta s habzott.

— Ha én feltételelemnélmaradok. Én azonban nem tehetek mást. Leonora semmit.

Nem akarsz, hogy nemes neved helyett bemocskolt nevemett adjam neked?

— Ah! jól tudod a mai világban más szemüvegen nézik a dolgot. Név és család az ilyen régi ideákat ma csak nevetik.

— Éu nem Leonora?

— Te nem is e korba való vagy.

(Folyt. köv.)

A háboru kezdete.

— Ütközet a görög-török határszélen —

Formálisan nincs ugyan megizelve a háboru, de azért megtörtént az első összeütközés a törökök és görögök között a thessaliali határon. Egy 3000 főből álló görög felkelő csapat a törökök harczvonalán áttörve benyomult Maczedóniába. A török főparancsnok erről értesülve kiadta a parancsot hadainak előnyomulására. Még a tartalékot is előre rendelte. Maczedónia az Eris-almája a balkáni apróbb államokba, melyek között titkos védelmi szerződés áll fen, nagyon félő, hogy a görög csapatok betörése ezeket is arra bírja, hogy mozgósítsanak s erre aztán megindul a háboru lavinája, melyet semmiféle blokáddal sem lehet többé megfékezni. A hadüzenet halogatása a görög király műve, a ki sürü sürgönyváltásban áll a cárral és az angol kormányval, de a görög nemzet már minden türelmét elvesztette, s a közvélemény ellentállhatlan nyomása bizonyára mielőbb arra bírja György királyt, hogy a kockát elvesse és a cselekvés terére lépjen.

Ma vett távirataink a következők:

A görögök betörése Maczedóniába.

Athén, április 10. (Saját tud. távirata.) Larissából megerősítik, hogy **3000 görög felkelő betört Maczedóniába.** A csapatot volt görög tiszték vezénylik. A lakosság lelkes tuncetés közt vett bucsut a határt átlépő harcosoktól. A hir Athénba rendkívül nagy forogást idézett elő. K r e i s i s az Artaiöbölben horgonyzó hajók parancsnoka haditanácskozást tartott Manos ezredes, hadosztály parancsnokkal.

Elassona, ápril. 10. (Saját tud. távirata.) Az ellenségeskedések megkezdődtek a görög portyázó és a török rendes csapatok között. A Grevesában állomásozó török hadosztály zö

me Hakki pasa alatt a benyomuló görögök ellen indult. Edhem pasa elrendelte a török sereg azonnali előnyomulását. A helyzet szerfelett komoly. A tartalékosok elhagyták iltani táborukat, hogy közelebb vonuljanak a védelmi vonalhoz. Grevesa 18 órányira esik Ellassonától, Krania pedig, ahol a bandák betörték, 10 mérföldnyire van Grevesától.

Orosz megszálló csapat.

Kanea, ápr. 10 (Saj. tud. táv.) Az orosz expedíció csapatai 650 ember és egy üteg ágyu ma megérkezett és Rethymnóban partra szállt.

A béke hangja.

Páris, ápr. 10. (Saj. tud. táv.) Párisból sürgönyzik királyunk alábbi kijelentését, melyet egy diplomatának tett:

Jönnek még nyugodtabb idők is. Meg van róla győződve, hogy lehetséges lesz mindent a lehető leghaladékosabban elintézni. A legközelebbi események békésebbek lesznek, mert a háborút senki sem akarja.

Béke tárgyalások.

Athén, ápril 10. (Saját tud. táv.) György király sűrűn leveleket vált az orosz és az angol uralkodó ház egyes tagjaival. E levélváltásnak nem más a célja, mint hogy egy oly eljárási módot találjanak, hogy a király a jelenlegi súlyos helyzetből szégyen nélkül kijuthasson. Athéni politikai körökben azt hiszik, hogy a császár az, a ki anyja az özvegy császárné unszolására azon eszmét pártolja, hogy a dán király kéressék föl a választott bírói tisztségre. Keresztély király már ki is dolgozott egy tervet, mely legközelebb nyilvánosságra kerül. Remélik, hogy a szultán, a kinek tudomása van a folyamatban levő tárgyalásokról, hozzá fog járulni minden olyan megoldáshoz, mely a görög-török konfliktus békés megoldását célozza.

TA VIR A T O K.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápril 10. (Saját tud. táv.) A képviselőház ma d. e. 11 órakor Szi-lági Dezső elnöklete alatt rövid ülést tartott, melyen kihirdette az összeférhetlenségi törvény revidálására tegnap megválasztott bizottság névsorát. Ezután bejelentette a főrendiház izenetét a költségvetési törvény elfogadásáról, melyet szentesítés végett ő Felsége elé terjesztenek. Ezenkívül a főrendiház 16 kisebb törvényjavaslat elfogadásáról is izenetet küldött át a képviselőháznak, melyet szintén szentesítés alá terjesztenek. Végül az elnök boldog ünnepeket kívánt a képviselőknek s az ülést berekesztette.

Ferencz József Péterváron.

Szt.-Pétervár, ápr. 10. (Saj. tud. távirata.) Ferencz József ő Felsége pétervári tartózkodása idejére a téli palotának a Néva felé eső osztályait rendezik be. Legközelebb nevezik ki a főhadsegédet és az á la suit tábornokot és azt a hadsegédet, aki Ferencz József császár és király mellé beosztva lesz. Ezek egész a határig elébe utaznak a magas vendégnek. A határra egy külön udvari vonatot is szállítanak. Ferencz József ő felsége lakosztálya körül a Kexholm-féle gránátos ezred fogja végezni a diszorséget, melynek Ferencz József a tulajdonosa. Az ezred parancsnoka ő Felsége itt tartózkodása alatt az udvari kísérethez lesz beosztva.

Kihallgatás az udvarnál.

Bécs, ápr. 10. (Saj. tud. táv.) Ő Felsége tegnap délután egy órai külön magán kihallgatáson fogadta gr. Goluchovszky külügyminisztert.

Andrássy Tivadar gróf lemondása.

Budapest, ápr. 10. (Saj. tud. táv.) Andrássy Tivadar gróf lemondott az összeférhetlenségi bizottság elnökségéről. Utódja Apáthy Péter lett.

34. 4. %

Bécs, ápr. 10. (Saj. tud. táv.) A legbiztosabb értesülések szerint Magyarország kvótája 34. 4 %, vagyis 3%-al több mint eddig. A magyar kvóta bizottság hétfőn fog ülést tartani.

Hivatalos bók.

Konstantinápoly, április 10. (Saját tud. táv.) Teflik basa külügyminiszter meggratulálta Maurecordatus herceget, a görög követet, Konstantinápoly görög lakosainak ama békés magatartásáért, melyet a nemzeti ünnep napján tanúsítottak. A vidékről érkezett táviratok valamennyien kiemelik, hogy a görög nemzeti ünnep a többi városokban is békésen foly le.

KÖZGAZDASÁG.

A hordóknak kénezéséről a boroknak első lefejtésekor.

A kénessavnak a borban való jelenléte a bor megvirágosodását és az ecetgombák képződését megakadályozza, de ezen eljárás által, ha az nem a kellő gondnal végeztetik, a bor végképeni erjedése is tetemes hátramaradást szenvedhet. Ha a bor már teljesen ki van erjedve, akkor a hordóknak kis mértékben való kénezése csak előnyös lehet, mert az által a fentebb említett betegségek a bortól távol tartatnak. Ha azonban a bor még nincsen teljesen kieresztve, akkor a kénezés esetén a bornak további erjedése a kénessavnak hozzájárulása által meg lesz akadályozva, mindaddig, a mig vagy a kénessavnak hatása elenyészik, vagy pedig egy magasabb hőfok beállta az erjedést ismét előidéz. Többnyire mind a két eset egyszerre, a nyár elején szokott bekövetkezni, midőn aztán a bor ismét zavaros lesz és erjedni kezd. Nem helyes, ha a hibás és ismételt erjedésbe jött bor erősen kénezve lesz, mert ilyen esetekben azután rendszeren megtörténik az, hogy a bor hónapokon át sem tisztul meg, mert el lévén fojtva az erjedés, az későbbben ismételtlen beáll. A hordóknak erősen történendő kénezésének még azon hátránya is van, hogy annak aki azt fogyasztja, főfájást, valamint egyéb rosszulletet is okoz, s hogy a bor durvább lesz.

Vörös boroknál a hordók tudvalevőleg nem lesznek kénezve azért, mert ez által a borok színüket veszítve, halványabbak lesznek; de azért egyes borbetegségek megakadályozására nézve mégis csak a kénessav az egyedüli szer, mely ily esetekben sikerrel alkalmazható.

Kénezés helyett a vörös bor befogadására szánt hordók jobbára borszeszszel lesznek kieresztve, mi ugy történik meg, hogy bizonyos mennyiségű borszesz a hordókba töltetik, abban fel lesz rázva és azután meggyujtva. Ezen eljárásnál különösen figyelni kell arra, hogy ismétlés esetén a borszesz már csak egészen kihűlt hordóba töltsék, mert ellenkező esetben a még meleg hordóba öntött szeszből gőz fejlődik, mely a meggyujtásnál olyan robbanást idézhet elő, hogy a hordót darabokra tépve, a közelben levők, hordóroncsok által és a szilánkoknak a testbe való behatolása által tetemes sérüléseket szenvedhetnek. A hordók kieresztéséhez különben mindig kozmamentes borszesz használandó.

A közlegelő birtokosok közgyűlése. A nagyváradi olaszii felosztott közlegelő birtokosok ma, ápril. 11-én d. e. 10 órakor közgyűlést tartanak, melyre az érdekelteket meghívja az elnökség.

Országos vásár Margitán. A margittai országos vásár a következő napokban fog megtartatni: f. hó 21-én és 22-én baromvásár, 23-án pedig kirakodó vásár.

Terményfőzsde.

Budapest, ápr. 6.

B u z a	őszre bácskai	7.40
	őszre, északi	6.82
	október-novemberre, bácskai	6.05
	okt.-nov.-re északi	3.30
R o z s	őszre bácskai	10.25
	őszre, északi	7.42
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	6.83
	okt.-nov.-re, északi	6.07
R e p c z e	október-novemberre, bácskai	3.32
	okt.-nov.-re, északi	10.30

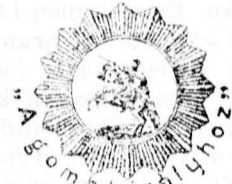
A szerkesztésért felelős:

D R. V U C S K I C S G Y U L A.

NYILTTER.

CZILLÉR IMRE és TÁRSA

női és férfi divatruháza

120-1-5

Ajánlják a legújabb megérkezett *női és férfi angol divatcikkiket* u. m.

a legújabb betétes kesztyűk melyek kizárólag csakis üzletünkben kaphatók, fátyolok, csipkék, paszomány díszek, szallagok.

nyakkendő különlegességek.

Pipere cikkek, fogkefék, fésűk.

A legújabb szabásu mellfűzők, továbbá női és gyermek mellbővítő egyszersmindt testegyesítő kizárólagos főraktára.

Harisnya és lábtű nagyraktár a híres hatszálú Hausfrauen Garn-ból.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

A nagyváradi

„Gőzmozdonyu Közuti Vaspálya“

részvénytársaság

t. cz. részvényesei ezennel meghivatnak **1897. ápril. hó 25. napján** délelőtt 10 órakor Nagyváradon a közuti vaspálya üzletigazgató-sági irodában (Zöldfa-uteza Zsiga-ház emelet) tartandó

XIV. rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése, zárszámadások és mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. 1896 évi zárszámadások és mérleg jóváhagyása és felmentvénye feletti határozat hozatal.
4. Határozat hozatal a tiszta jövedelem felosztása tárgyában.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok a 15§-a értelmében részvényeiket szelvényeikkel együtt legkésőbb ápril. 18-ig a társulat üzletigazgatójánál Nagyváradon, vagy Budapesten Lindheim és Trsa cég irodájában Nádor-uteza 30. sz. a. vagy pedig Bécsben a: „Priville-girte allgem. oesterr. Boden credit Austalt“-nál letéti elismervény mellett letenni sziveskedjenek.

Az évi jelentés és zárszámadások ápril. 8-tól kezdve a hivatalos órák alatt a társulati irodában a tisztelt részvényesek által megtekinthetők.

Nagyváradi 1897 április hó 6-án.

Kérelem a t. közönséghez!

A közelgő husvétünnep alkalmából bátor vagyok t. vevőimet, valamint a n. é. közönséget tisztelettel felkérni, hogy a szándékolt be-
vásárlásait, egymint

férfi-, női- és gyermekecipők, kalapok, nyakkendők, fehérneműek s mindenemü férfi-divatezikeket

már most szíveskedjenek fedezni, miután üzletem közvetlenül az ünnepek előtt rendszeren oly látogatottságnak örvend, hogy a legjobb akaratom mellett képtelen volnék a szokott pontossággal m. tisztelt vevőimet kielégíteni.

Fenti kéréssel kapcsolatosan tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy raktárom választékosság tekintetében bármely fővárosi üzlettel kiállja a versenyt.

Mély tisztelettel 116 1-3

Leitner Lázár,

Nagyvárad, Zoldfa-utca Zoldfa-kávéházzal szemben.

ALACS és RITTER czukrászata

Nagyvárad, Bémer-tér.

Több kiállításon arany-, ezüst- és érdem-éremmel kitüntetve.

Tisztelettel tudatjuk a n. közönséggel, hogy a közelgő **husvétünnepre**

czukor-tojásainkat

3 krtól a legmagassabb árig, valamint **selyem, plüsch és atlas tojásokat** művészi kivitelben

↖ mérsékelt árban. ↗

Továbbá **Bonbonierek, kassetták és dobozok** nagy választékban kaphatók. Hirneves **pozsonyi diós és mákos patkók.** Ófelsége által kitüntetett

Chocolad, Salon, Crém-Bombonok

egyedüli készítője.

Postai megrendelések gyorsan és gondos csomagolással bárhova teljesíttetik.

A n. érdemü közönség b. pártfogását kérve tisztelettel

110 4-8

ALACS és RITTER,
czukrász.

Csak május 31-ig tart.

Csak május 31-éig tart a hatóságilag engedélyezett **végeladás.**

Hol?

Hol?

STERN LAJOS

üzletében.

Aki minden vásárlásnál legalább **40 százalékot** szándékszik megtakarítani úgy saját érdekében áll szükségletét nállam fedezni u. m.

férfi, női és gyermek cipőkben

↖ kalapok, ingek ↗

valamint mindenemü

férfi divat árukban rendkívül leszállított árak mellett beszerezhető. 107-2-20

A n. érdemü közönség b. figyelmét a hatóságilag engedélyezett végeladásra tisztelettel felhívja:

Stern Lajos,

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ezen üzlet-helyiség **julius 1-től**
↖ kiadó ↗

Értesítés a n. é. vevőközönséghez.

Van szerencsénk a nagyérdemü vevőközönséget tudatni, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és kiszolgáló személyzetünket akként szerveztük, hogy most már bármily tömeges látogatásnak a legnagyobb pontossággal eleget tehetünk.

Midőn ez uton mondunk köszönetet a nagyérdemü közönségnek azon ritka pártfogásért, melylyel benünket szokatlan módon elhalmozott, igérjük, hogy ez után is a legjobb minőségü női, férfi és gyermek cipőket a legdivatosabb kalapokat és mindig különlegeségeket fogunk tartani nyakkendők és fehérneműekben ugyszintén kesztyük és napernyőkben egyidejűleg felhívjuk figyelmüket gyermek sapkák és utazó bőröndökre.

tisztelettel:

Aranyi és Róth

N-Várad Zoldfa-utca

Áruház 36.

105-4-5

Szombat április 10-én, vasárnap április 11-én

a „Fekete sas” nagytermében
nagy dísz előadás

Chevalier Thorn által The Royal Prestidigitateur und Illusionist

egy est az álmok — országában.

Kezdeté 8 órakor.

Beléptidij: Támiásszék 1 frt 50 kr. Zártszék 1 frt. Földszint 50 kr. Karzat 20 kr.

Bővebbet a falragaszok.

Jegyek előre válthatók *Ungár Jenő, Laszky Armin* könyvkereskedésében.

Aláírási iv és tervezet,

a Nagyváradon alapítandó

„Biharmegyei korona takaré- és hitelszövetkezet” tag-részjegyeire.

1. Alulírottak „Biharmegyei korona takaré- és hitelszövetkezet” czimmal a keresk. törvény értelmében egy korlátolt felelősségü szövetkezetet alakítanak melynek székhelye Nagyvárad és tartama 15 év.

2. A szövetkezet célja a belépő tagok takarékságának előmozdítása és a megtakarított tőkének ezek között kölcsönként vagy kézi-zálog kölcsönként olcsó kamat mellett elhelyezése által a megtakarított tőke gyümölcsösztetése.

3. Szövetkezeti tagul minden fedhetlen jellemü egyén jelentkezhet, ki magát egy-egy jegyzett tagrészjegy után a szövetkezet megalakulásától számított **3 éven át** a szövetkezet pénztárába **hetenkint egy koronának** befizetésére kötelezi.

4. Egy és ugyanazon tagnak több darab heti befizetési részjegyet lehet előjegyezni, az ily jegyzés azonban visszavonhatlan és szét nem osztható.

5. A magát a szövetkezetbe tagul előjegyzett tag a megalakulás után minden egy-egy jegyzett heti korona befizetés után a szervezés költségeinek fedezésére fordítandó **20 fillért** tartozik lefizetni.

6. Ha ezen aláírási iv és tervezeten számhoz nem kötött tag legalább 1500 drb. egy koronás heti befizetési tagrészt jegyzett, alulírottak a szövetkezet megalakítása céljából legkésőbb 1897. évi június hó 20-ik napjáig alakuló közgyűlést tartoznak összehívni, ellenesetben az itt jegyzett aláírások érvényüket veszítik; azon esetben, ha a meghatározott 1500 korona tagrész nem jegyzetett, a szövetkezet meg nem alakul.

7. A szövetkezet minden három évben felszámol s a tagok által jegyzett s befizetett, illetve megtakarított tőke a reá eső kamat- illetve nyereséményrészekkel együtt kiosztatik.

8. Jelen aláírási ivet és tervezetet kibocsátók a szövetkezet megalakulásáig minden a szövetkezetet illető ténykedésükért szavatolnak. Nagyvárad, 1897. márczius 20-án.

Az alapítók:

Szunyogh Péter,
Schwartz Ferencz,
Király Viktor,
Wallner Ödön,
Schweiger Ede,
Mihelfy Adolf,
Fleischacker Gyula,
Laszky Armin,
Molnár Lajos,
Ujfalussy Dezső,
Andrényi Lajos,
Laendler Ferencz,
ifj. Tóth Ferencz,
Mihelfy Pál,
Örley Kálmán,

Kovács Ákos,
Dr. Márkus László,
Weinberger Jakab,
ifj. Ullmann Izidor,
Kandel József,
Moess Károly,
Ragány János,
Bordé Ferencz,
Moskovits Mór,
Kugler Albert,
Dr. Gyémánt Jenő,
Hegedüs Géza,
Pekánovits Imre,
Markovits Sándor,
Lukács Lajos.

121 1-0.

Főtisztelendő urak részére szövetekből nagy raktárt tartok.

Elegáns szabásu férfi-öltönyök

csakis

BAUM J. S. férfi-szabó üzletében

Nagyváradon, Kossuth-utca, Mezey-ház.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári évad alkalmával

bel- és külföldi ruhaszöveiteim

már megérkeztek és nagy választékban vannak raktáron.

Egyszersmind értesitem a n. é. közönséget, hogy a nálam megrendelt öltönyök **szabását magam végzem** és saját felügyeletem alatt készülnek.

A legolcsóbb és gyors kiszolgálást előre is biztosítva, maradtam

288 8-10

kiváló tisztelettel

BAUM J. S.

Egy férfi-öltöny brassói szövetből finom kiállításban 25 frt.

Mérték-felvételt magam eszközölök.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebb egyházi szerek és zászlók gyára
OBERBAUER ALAJOS utóda,József főherceg és Klotild főhercegné asszony ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, IV. ker., Vaczi-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsán felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,*Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.*

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-
aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. (242) 22—52

Műhímzés.

Teljes kávéházi berendezéseket a legrövidebb idő alatt eszközölök.

UJ BUTOR ÜZLET.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy mint

debreczeni kárpitos, diszító és butorgyáros bejegyzett cég

Nagyváradon, Fő-utca (Bazár-szoros Mayr-ház)

földszintjén és emeletjén egy a mai kor minden igényeit teljesen kielégítő

BUTOR-ÜZLETET

nyitottam. Azon jó hírnév és általános keresettség, melynek üzletem 12 évi fennállása óta örvend, továbbá azon szerencsés körülmény, hogy ő Felsője az 1896 évi budapesti millenniumi kiállításon kiállított fülkém meglatogatta s ez alkalommal magas tetszését és dicséretét kinyilvánítani kegyeskedett, bátorítottak fel engem arra, hogy Nagyváradon fiók üzletet nyissak. — Üzletem a kor igényeinek teljesen megfelelőleg van berendezve a legszolidabb alapra van fektetve és a nyert kitüntetések folytán a legelőkelőbb czégekkel való összeköttetésem folytán a legszerényebb, mint a legdiszesebb szoba berendezéseket és diszítéseket kifogástalan teljes megalégedésre és a legjutányosabb áron fogom eszközölni.

Amidőn üzletemre becses figyelmét kikérem, igérem részemről, miszerint főtörekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és minden tekintetben kielégítő eljárásom által bizalmat és becses pártfogását kiérdemeljem.

Remélem, miszerint azon körülmény, hogy fiókom üzletvezetője **Reinhart Géza** ur, ki három éven át Párisban, két éven át Berlinben és a monarchia fővárosaiban is e téren a legmagasabb fokú szakképzettséget sajátította el, fenti törekvésemet meg fogja könnyíteni.

Teljes tisztelettel

KILLER EDE,

kárpitos és butorgyáros Debreczenből.

Templomi diszítéseket a legnagyobb csinnal és izléssel eszközölök.

Butorvásárlók figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani *saját műhelyben készült*

kész butoraimat,

u. m. hálószoba, ebédlő és irodai teljes berendezéseket, melyek a legjobb kivitelben, felelősség mellett és a

legjutányosabb árakat

számítva folyton készletben vannak.

Bármily e szakmába vágó megrendelések a legjobb és legújabb kivitelben elfogadhatnak.

Teljes tisztelettel

HERCZEGH VINCZE,

asztalos

Nagy-Teleky-utca 447. szám.

Hirdetések felvételnek

jutányos árban

lapunk kiadóhivatalában

Apáczá-utca 3. sz.

Még eddig nem létezett

Szenzácionális olcsóság!

HEVESI A.-nál

Nagyvárad, Kossuth-utca, Mezey-házban,
ahol kaphatók

Kalapok	65 krtól
Czipők	45 krtól
Férfi fehér ingek	75 krtól
Gallérok darabja	12 krért
Kézeltő párja	20 krért
Kézeltő 3 pár	55 krért
Glacé keztyű	75 krtól
Női nyári keztyű	13 krtól
Nyakkendők	10 krtól
Napernők	35 krtól
Férfi harisnyák párja	8 krtól
Női harisnyák	13 krtól

nagy választékban és feltűnő olcsó áron:

női és gyermekruhák, fiú öltönyök, blousok, kötények,

rabok által kötött harisnyák minden szín és nagyságban.

Sétabotok és esőernyőkben különlegesség.

Férfi-, női- és gyermek-**fehérneműek** nagy raktára.

Zsebkendő, szallag, csipke dus választékban.

↔ **Kneipp-féle legújabb torna-czipők** ↔
párja 1 frtért.

(Ezeknél a lábsérülés teljesen ki van zárva és a lábat megóvják az izzadságtól) és még **ezer** itt fel nem sorolható cikk, melyek megtekintésére a n. érd. közönség b. figyelmét felhívom.

Gyermek- és tolokocsik, utazó bőröndök és kosarak nagy választékban. 99 4-5

Szenzációs

31 év óta

fenálló

női- és gyermek felöltő üzletünket
folyó évi szeptember havában

Zöldfa-utca Munk Jakab-féle házba

94 7-20

helyezzük át.

Mire a t. hölgyközönséget értesítjük és figyelmét felhívjuk, hogy összes raktáron levő

női-leány és gyermek felöltők

minden elfogadható árban árusítjuk el.

Kiváló tisztelettel

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca.

Alapított 1866-ban.

üzlethelyiség

változás miatt

Olcsóságok

Legolcsóbb árak!

PREIS MIHÁLY és FIA

kárpitos és diszitők

BUTOR RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Fő-utca és Apáca-utca sarkán.
(Hillinger-ház.)

72-6-10

Nagy választéki

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik kószvénynek, csuszna, tagzsugatságnál és meghűléseknek és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment-elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 lfr. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József Gyógyszertésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több tisebberék utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyjegyzés nélkül nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, ct. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

290-86-66

Egyedüli raktára zürichi parket-fényezésnek.

Egyedüli raktár NOBLES & HOARE angol kocsilack-gyárnak.

BERKES BERTALAN kizárólagos festék és lack-kereskedése Nagyvárad, Zöldfa-utca 33.

ajánlja világos kenczeit (firnis) legfinomabb gyorsan száradó saját készítményü olajfestéket, mindennemü angol kocsilackjait, valamint copál, damár, vas- és bőrlackot, nemkülönbön összes legjobb gyártmányu borostyán szoba-lackot, enyvek, schellak és mindennemü ecsetek nagy választékban, pontos kiszolgálás és legolcsóbb árban. Van szerencsém továbbá a t. vevőközönségnek becses figyelmét felkérni

100 5-20

saját gyártmányu spiritus borostyán-lackjaimra,

a mely az eddigi összes gyártmányt gyors száradása, szép fénye és tartósága által fölülmulja, a melyet kezeim közt levő, az ország minden részéből érkező rendelmények és bizonyítványokkal bizonyíthatok.

Vidéki rendelmények postán vagy vaspályán pontosan és hibátlanul teljesítetnek.

A legjobb tisztító-szerek.

Haló!

Haló!

Haló!

K i b e s z é l ?

Tisztelt Nádor ur! Kérem azon jó és olcsó czipőkből, melyekből már vettem, a saját és a gyermekek részére kiküldeni. Aki jó és olcsó czipőt a saját és családja részére akar beszerezni annak ajánlatos

NÁDOR L. és TÁRSA czég

a Zöldfa-utczán

legnagyobb czipő raktárát felkeresni; a legjobb és legolcsóbb czipő bevásárlási forrás

Meglepő

Feltűnő

Olcsó

árban a legujabb kalapok a tavaszi és nyári idényre. — Pless kalapok főraktára. Ingek, gallérok, nyakkendők, keztyük, illatszer, pénz és szivartárczák, sétabotok, esőernyők, francia, batist és vászon zsebkendők stb a legnagyobb választékban és a legjutánosaybb árban

Nádor L. és Társa czég
uri divat üzletében kapható.

92 5-6

Telefon összeköttetés!

Ajánlja **arany ezüst ékszerraktárát** arany-, ezüst-, nikel zseb- és különféle fali, inga, ébresztő és valódi schweiczi órát. Vesz zálogházból kikerült **arany és ezüst tárgyakat**, zálogjegyeket a legmagassabb árért.

Weisz Ignácz és fia utóda

órás és ékszerész
Nagyvárad, Zöldfa-utca 25.

Nagyvárosok mintájára berendezett órás és aranyműves műhelyemben a legkomplikáltabb munkák a leggyorsabban legjobban és legolcsóbban készíttetnek.

93-6-10

87-4-10

BAUER VIKTOR

ezelőtt

Knoll Pál kefékötő-üzlete
Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Ajánlja dusan berendezett saját készítményű

☛ **Kefe és meszelő esetjeit,** ☛
fodrásznak való cikkek,
henger- haj s bajusz-kefék.

Legfinomabb
ruha és fogkefék.

Legjutányosabb beszerzési forrása nagyban és kiesinyben minden e szakmába vágó cikkeknek.

Megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Legjobb minőségű

kőműves meszelők, bartvisok és kefeseprók.

Kocsi- és Closet mosó-kefék.Padló fényező kefék,
fürdő és kádmosó kefék.

!! Gyónó-czédulák !!

A Főtisztelendő papság figyelmét felhívjuk, hogy a Szent-László-nyomda részvénytársaságnál

GYÓNÓ-CZÉDULÁK

a húsvéti-gyónás alkalmából beszerezhetők.

!! Gyónó-czédulák !!

Fröhlich József

méz- és viaszáru-üzlete
Nagyváradon.

Ajánlom a Főt. kath. Plébános urak b. figyelmébe kitűző minőségben és az egyház rendeletei szerint **valódi tiszta méhviaszból** készített templomi és egyéb viaszgyertyáimat.

Elsőrendű valódi tiszta oltár-méhviaszgyertya 1 kg. 3 frt.

Elsőrendű húsvéti-méhviaszgyertya 1 kg. 2 frt 60 kr.

Sárga oltári-méhviaszgyertya a nagyheti egyházi szertartáshoz és gyászistentiszteletekhez 1 kg. 2 frt 20 kr.

Másodrendű méhviaszgyertya 1 kg. 2 frt.

Műviaszgyertya 1 kg. 1 frt 60 kr.

Gyújtó viaszgyertya, nem csepegtet, 1 drb 10 kr 1 kg. 2 frt.

Finom tömjén 1 kg. 1 frt 20 kr.

Részletes árjegyzékkel kívánatra — bérmentve szolgállok. — Bármely fajta viaszgyertyámat, 5 kilogramm mennyiségtől kezdve bármely postaállomásra díjmentesen csomagolva bérmentve szállítom.

Czégem számos előkelő kitüntetéssel és elismerő levéllel rendelkezik.

Teljes tisztelettel

Fröhlich József.

121-1-0

Kitüntetve az 1896. évben rendezett országos kiállitáson kiállítási éremmel.

STERN IGNÁCZ

kész férfi-, gyermek-ruha és szabó-üzlete
NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet a nyári időnyre nagy választéku mindennemű kész férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők- és téli-kabátokkal rendeztem be.

Nagy ruha-raktáram ezikeit csak saját műhelyemben készíttetem, miért ugy minőség, mint az árak tekintetében bármely **budapesti** vagy **bécsi** gyári raktárakkal kiállom a versenyt.

Egyszersmind van szerencsém tudatni, hogy **bel- és külföldi ruhaszöveveim** már megérkeztek, melyekből mérték szerinti mindenféle **öltönyök, felső kabátok, téli kabátok**

több kiállitáson kitüntetett saját műhelyemben készültek.

E ezébből egy elsőrendű szabászszal rendelkezem, ki tapasztalatait a bel- és külföld nagyobb üzleteiben szerezte meg. Elegáns szabás! pontos kiszolgálás! és a legolcsóbb árakat előre biztosítva, maradtam kiváló tisztelettel

STERN IGNÁCZ, NAGYVÁRAD,
Zöldfa-utca.

279 21-25

Kitüntetve a nagyváradai orsz. segéd- és tanonez kiállitáson ezüst oklevéllel.

Megrendelések 24 óra alatt.

Városi és utazó bundák.

Telefon.

1897. tavaszi és nyári idényre.

Telefon

Hölgyeim!**Uraim**

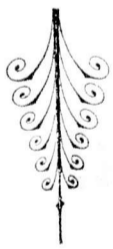
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy mindenkinek saját érdekében áll

752-24-52

ÁRUHÁZAMAT

meglátogatni és szükségletöket nálam fedezni miután az **árak** és az **árak minőségök minden versenyt kizárnak.**

Egy elegáns tavaszi gallér nyakbodorral	1.30	
Egy finom koesmen gallér nyakbodorral	2.—	
Egy finom model gallér	2.40	
Egy a legujab himzet gallér minden színbe	4 frt	
Egy utolsódivatu creppon gallér selyem bélés rüdiszszel	4.25	
Egy egész finom selyem gallér gyöngydiszszel	8 frt	
Egy leány gallér 90 krtól feljebb		
Egy leány ampier köpeny nagyon olcsó	3.25	
Egy finom női tavaszi kabát minden szín	4.80	
Egy finomabb tavaszi kabát selyembéléssel	6 frt	
Egy a legujabb model kabátok	8 frtől	
120 cmt. széles angol kelme 1 méter	38 kr	
120 cmt. sz. francia moher kelme	88 kr	
Francia sotis kelmék	42 kr	
Egy elegáns szövet ruha	1.80	
Egy elegáns szövet finomabb	2.25	
Egy egész uj színjátzó ruha	3 frt	
Gyászkelmék	40 krtól	
Fekete mintázot selyem	90 kr	
Színes divat selyem	60 kr	
Szurah selyem	78 kr	
		Foulár
		Harangvászson
		Atlasz szaten
		Lószörkelme
		Vasszálu szövet
		Egy 2 személyes selyempaplan 6.50 kr
		Egy karton paplan
		Csipke függöny nagyon szép
		Egy szövet függöny tunis
		Futó szőnyegek 15 krtól
		Egy vég 30 rőfös czérna kanavász
		Egy vég ¼ Runburgi vászon
		Egy vég ¼ Runburgi vászon
		Egy vég Schroll-féle ereton schiffon
		Egy vég 32 rőfös czérna vászon
		Egy damast garnitura
		Egy drb amerikai férfi lábravaló
		Egy elegáns férfi hálóing himzéssel
		Egy finom redős ing divatos
		6. drb férfi gallér 5-szörös
		3. pár feyházban kötöt harisnya

MÁRKUSZ JOZSEF
 Biharvármegye legelősebb női felöltők központi áruháza
 női- és férfi-divat áruháza és külön berendezett női divatterme
 Nagyváradi, Zöldfa-utca elején (Kohn Emanuel-ház.)

Női ruhák mérték után kitűnő szabás elegáns kivitel 18 frtől.

Teljes menyasszonyi kelengyék 100 frttól 2000 frtig.

Vidéki megrendelések kivételes figyelemmel lesznek összeállítva minták és képes árjegyzékek bérmentve.

A nagyérdemű közönség kényelmére a bevásárlások megkönnyebbitésére havi és heti részlet fizetést rendeztem be minden tul fizetés nélkül.

Telefon.

Kiárusítás!

Van szerencsém tisztelt vevőim és a n. é. [közönség szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon legnagyobb kész női és leány felöltő raktáromat mig a készlet tart tetemesen leszállított árban kiárusítom. Egyideileg ajánlom dúsan berendezett raktáromat legujabb szines és fekete ruhakelmék, selymek, díszek és mindenemü kellékekben továbbá leghiresebb gyártmányu vászonzon chifon és asztalneműimet nemkülönben eső és napernyőimet eredeti gyári árban valamint szőnyeg függönyök, női és férfi fehéreneműt, csipke és szallagokat verseny nélküli olesó árakban.

A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezve, igérem, hogy elvemhez hűen mindenkor törekedni fogok pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által azt kiérdemelni.

Tisztelettel

FLEGMAN ARMIN,
Nagyvárad, Zöldfa-u. elején.

114 3-10